



2026

ΙΡΙΔΑ ΚΕΝΤΡΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

SHECHANGE

ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ



Πίνακας Περιεχομένων



01

Συνοπτική
Παρουσίαση

02

Ανάλυση του Πλαισίου

03

Μελέτη Περίπτωσης:
Ίριδα – SheChange

04

Αντίκτυπος και
Ευρύτερη Συνάφεια

05

Προτάσεις Πολιτικής

06

Κάλεσμα για Δράση

07

Βιβλιογραφία



Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

Οι ακόλουθες συντομογραφίες χρησιμοποιούνται στο Κείμενο Πολιτικής για λόγους σαφήνειας και ευκολίας αναφοράς.

ΣτΕ – Συμβούλιο της Ευρώπης

EIGE – Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων

Ε.Ε. – Ευρωπαϊκή Ένωση

Έρευνα της Ε.Ε. για τη Βία με βάση το Φύλο – Έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Βία με βάση το Φύλο

FRA – Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

GREVIO – Ομάδα Εμπειρογνομόνων για τη Δράση κατά της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας

ΚΕΘΙ – Κέντρο Έρευνας για την Ισότητα των Φύλων

ΜΚΟ – Μη Κυβερνητική Οργάνωση

SheChange – Πρόγραμμα πρόληψης και προστασίας από την έμφυλη βία που υλοποιείται από την Ίριδα Κέντρο Γυναικών

SOS 15900 – Εθνική γραμμή βοήθειας 24/7 για γυναίκες θύματα βίας (Ελλάδα)

ΠΟΥ – Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

1. Συνοπτική Παρουσίαση



Το παρόν Κείμενο Πολιτικής υποστηρίζει ότι η έμφυλη βία δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά μέσω της θέσπισης ενός επαρκούς νομοθετικού πλαισίου ή της εκ των υστέρων ανταπόκρισης στα περιστατικά. Προκειμένου να διερευνηθεί το χάσμα μεταξύ των θεσμικών πλαισίων και της βιωμένης πραγματικότητας, το κείμενο εστιάζει στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης ως ένα κρίσιμο τοπικό πεδίο εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Αξιοποιώντας τα ευρήματα της πρωτοβουλίας **#SheChangeSpeak**, αναδεικνύει την ανάγκη για έγκαιρη πρόληψη, μέσα από την αναγνώριση των κανονικοποιημένων μη σωματικών μορφών βίας, τη δημιουργία ασφαλέστερων διαδρομών υποστήριξης σε επίπεδο κοινότητας και την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ δήμων, δημόσιων υπηρεσιών, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών επιχειρήσεων.

Τα ευρήματα της **#SheChangeSpeak** καταδεικνύουν ότι πολλές μορφές έμφυλης κακοποίησης, όπως οι ελεγκτικές συμπεριφορές, η διαδικτυακή παρενόχληση, η λεκτική ταπείνωση και άλλες μη σωματικές μορφές κακοποίησης, συχνά υποβαθμίζονται ή κανονικοποιούνται στην καθημερινή ζωή. Οι συμπεριφορές αυτές εντάσσονται στο ευρύτερο πλαίσιο της έμφυλης βίας και μπορεί να προηγούνται, να συνοδεύουν ή να ενισχύουν σοβαρότερες μορφές κακοποίησης. Η έγκαιρη αναγνώρισή τους αποτελεί, συνεπώς, βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική πρόληψη.

Η έμφυλη βία εξακολουθεί να αποτελεί επίμονη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη, και η Ελλάδα δεν αποτελεί εξαίρεση. Σύμφωνα με τα δεδομένα της Ευρωπαϊκής Έρευνας για την έμφυλη βία, **το 41,8% των γυναικών στην Ελλάδα έχει υποστεί ψυχολογική βία, σωματική βία ή απειλές και/ή σεξουαλική βία από νυν ή πρώην σύντροφο (FRA, EIGE, Eurostat, 2024)**. Στην Κεντρική Μακεδονία και τη Θεσσαλονίκη, τα διαθέσιμα στοιχεία και η εμπειρία των επαγγελματιών πρώτης γραμμής αναδεικνύουν την ανάγκη για συντονισμένες παρεμβάσεις, προσαρμοσμένες στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του τοπικού πλαισίου.

Η Ελλάδα έχει σημειώσει σημαντική νομοθετική πρόοδο, μεταξύ άλλων με την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης μέσω του Ν. 4531/2018 και την υιοθέτηση του Ν. 5172/2025, με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία (ΕΕ) 2024/1385 για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικά κενά μεταξύ του θεσμικού πλαισίου και της πραγματικότητας που βιώνουν οι επιζώσες, ιδίως ως προς την υποκαταγγελία των περιστατικών, την πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης, την παροχή φροντίδας με επίγνωση του τραύματος, τη διαθεσιμότητα ασφαλούς στέγασης, τη νομική καθοδήγηση και την προστασία γυναικών και ομάδων που διαβιούν σε απομαρकुσμένες περιοχές ή/και αντιμετωπίζουν περιθωριοποίηση.

Το παρόν κείμενο συνθέτει εθνικά και περιφερειακά δεδομένα, γνώσεις που προέκυψαν σε επίπεδο κοινότητας μέσα από τη καμπάνια **#SheChangeSpeak**, καθώς και την εμπειρία πεδίου της Ίριδας, με στόχο να εντοπίσει βασικά κενά πολιτικής και να διατυπώσει συγκεκριμένες και εφαρμόσιμες συστάσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις γυναίκες και στις ομάδες που αντιμετωπίζουν πολλαπλά και διασταυρούμενα εμπόδια, μεταξύ των οποίων προσφύγισες και μετανάστριες, γυναίκες Ρομά, γυναίκες τρίτης ηλικίας, ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, γυναίκες με αναπηρία και γυναίκες που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές.

Συνδέοντας τα τοπικά δεδομένα με τα εθνικά και ευρωπαϊκά θεσμικά πλαίσια, το παρόν κείμενο προτείνει πρακτικές κατευθύνσεις για τη διαμόρφωση μιας πιο συντονισμένης, επιζωσοκεντρικής και προσανατολισμένης στην πρόληψη ανταπόκρισης στην έμφυλη βία στη Θεσσαλονίκη και στην ευρύτερη Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

2. Ανάλυση Πλαισίου: Εθνική & Περιφερειακή Επισκόπηση



2.1 Εθνικό Πλαίσιο

Το φαινόμενο της έμφυλης βίας παραμένει βαθιά ριζωμένο στην ελληνική κοινωνία, παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί σε επίπεδο νομοθεσίας και θεσμικής αναγνώρισης. Σύμφωνα με τα δεδομένα της Ευρωπαϊκής Έρευνας για την Έμφυλη Βία, **το 41,8% των γυναικών στην Ελλάδα έχει υποστεί ψυχολογική βία, σωματική βία ή απειλές και/ή σεξουαλική βία από νυν ή πρώην σύντροφο (FRA, EIGE, Eurostat, 2024)**. Τα στοιχεία που καταγράφονται από την αστυνομία επιβεβαιώνουν επίσης, ότι οι γυναίκες πλήττονται δυσανάλογα από την ενδοοικογενειακή βία, ενώ η αναφορά των περιστατικών στις αρμόδιες αρχές παραμένει περιορισμένη. Τα δεδομένα αυτά αντανακλούν τη διαρκή επίδραση του κοινωνικού στίγματος, του φόβου αντιποίνων, της δυσπιστίας απέναντι στις Αρχές και της περιορισμένης εμπιστοσύνης στους μηχανισμούς απονομής δικαιοσύνης και προστασίας.

Το νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Ελλάδας έχει εξελιχθεί σημαντικά, ιδίως μέσω των ακόλουθων νομοθετικών παρεμβάσεων:

- **N. 3500/2006:** Αποτελεί το βασικό νομοθετικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα.
- **N. 4531/2018:** Κυρώθηκε η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και πραγματοποιήθηκαν οι σχετικές προσαρμογές της ελληνικής νομοθεσίας, ενισχύοντας τις υποχρεώσεις της χώρας ως προς την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών, την προστασία των επιζωσών και τη δίωξη των δραστών.
- **N. 4604/2019:** Θέσπισε εθνικό πλαίσιο για την ουσιαστική ισότητα των φύλων, καθώς και για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας.
- **N. 4619/2019:** Εισήγαγε το αναθεωρημένο Ποινικό Κώδικα, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 336 για τον βιασμό και της σημασίας της έλλειψης συναίνεσης στον νομικό ορισμό του αδικήματος.
- **N.5172/2025:** Ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία (ΕΕ) 2024/1385 για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας και εισήχθησαν πρόσθετες διατάξεις για την αντιμετώπιση νέων μορφών βίας κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων μορφών κακοποίησης που διευκολύνονται μέσω της τεχνολογίας.

41,8%

Των γυναικών στην Ελλάδα έχουν βιώσει βία από τον σύντροφό τους, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής βίας.

75%

Από τα άτομα που καταγράφηκαν από την αστυνομία σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα ήταν γυναίκες.

100-120

Καταγγελίες ενδοοικογενειακής βίας καταγράφονται καθημερινά στην Ελλάδα.

Παρά τη σημαντική αυτή πρόοδο, εξακολουθούν να υφίστανται σοβαρά κενά στην εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου. Η Έκθεση Βασικής Αξιολόγησης της GREVIO για την Ελλάδα (2023) επισημαίνει την απουσία εξειδικευμένων κέντρων υποστήριξης επιζώων βιασμού ή παραπομπής για περιστατικά σεξουαλικής βίας, τον ανεπαρκή αριθμό ξενώνων για επιζώσες και τα παιδιά τους, καθώς και την ανάγκη για πιο συνεπή εφαρμογή μιας επιζωσοκεντρικής προσέγγισης στα συστήματα δικαιοσύνης, προστασίας και υποστήριξης. Σε εθνικό επίπεδο, η πιο πρόσφατη ετήσια έκθεση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (2026) αναδεικνύει, επίσης, τη συνεχιζόμενη ανάγκη για την ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας, την επαρκή δυναμικότητα ασφαλούς στέγασης, τις ολιστικές πολιτικές υποστήριξης και τη συστηματική συλλογή δεδομένων, με στόχο την ενδυνάμωση των μηχανισμών πρόληψης και προστασίας.

Τα βασικά κενά περιλαμβάνουν:

- την περιορισμένη διαθεσιμότητα εξειδικευμένων υπηρεσιών για περιστατικά σεξουαλικής βίας.
- την ανεπαρκή χωρητικότητα των ξενώνων και την άνιση γεωγραφική πρόσβαση σε υπηρεσίες προστασίας.
- την ανάγκη για πιο συνεπείς, έμφυλα ευαίσθητες και τραυματοενημερωμένες παρεμβάσεις από τους επαγγελματίες πρώτης γραμμής.
- τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες με αναπηρία, οι μετανάστριες και οι προσφύγισες, καθώς και οι γυναίκες που δεν μιλούν ελληνικά, ως προς την πρόσβαση στην πληροφόρηση, την προστασία και την υποστήριξη.
- τα κενά στη συλλογή διοικητικών δεδομένων, στις διαδικασίες παραπομπής και στη συστηματική παρακολούθηση των υποθέσεων μεταξύ των διαφορετικών υπηρεσιών.

Η κρατική ανταπόκριση της Ελλάδας στην έμφυλη βία οργανώνεται κυρίως μέσω του πανελλαδικού Δικτύου Δομών για Γυναίκες Θύματα Βίας, το οποίο συντονίζεται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα επίσημα στοιχεία, το Δίκτυο περιλαμβάνει 45 Συμβουλευτικά Κέντρα, 20 ξενώνες φιλοξενίας για επιζώσες και τα παιδιά τους, καθώς και την 24ωρη Γραμμή SOS 15900. Οι δομές αυτές παρέχουν δωρεάν πληροφόρηση, ψυχοκοινωνική και νομική υποστήριξη, εργασιακή συμβουλευτική, παραπομπές σε αρμόδιες υπηρεσίες και, όπου απαιτείται, ασφαλή στέγαση.

Ωστόσο, το σύστημα εξακολουθεί να λειτουργεί υπό σημαντική πίεση. Η GREVIO έχει επισημάνει τον ανεπαρκή αριθμό ξενώνων και τα κενά στην παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης, ενώ η EIGE εντοπίζει διαχρονικές αδυναμίες στη συλλογή διοικητικών δεδομένων. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται το γεγονός ότι η βία από σύντροφο αποτυπώνεται σε μεγάλο βαθμό στο πλαίσιο των ευρύτερων στατιστικών για την ενδοοικογενειακή βία, καθώς και ότι τα διαθέσιμα στοιχεία για τις εντολές προστασίας και την έκβαση των υποθέσεων στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης παραμένουν περιορισμένα.

Η Ελληνική Αστυνομία έχει διευρύνει τη θεσμική της ανταπόκριση μέσω της ίδρυσης 63 εξειδικευμένων Γραφείων Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας σε όλη τη χώρα. Τα Γραφεία αυτά είναι αρμόδια για την επιχειρησιακή διαχείριση και την προανακριτική διερεύνηση περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας, τη λήψη μέτρων για την αποφυγή του επανατραυματισμού των επιζώων και τον συντονισμό με τις λοιπές αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες. Ωστόσο, η ύπαρξη εξειδικευμένων αστυνομικών δομών δεν διασφαλίζει από μόνη της την εφαρμογή μιας επιζωσοκεντρικής προσέγγισης. Οι επιζώσες συχνά εξακολουθούν να χρειάζονται έγκαιρη νομική ενημέρωση και υποστήριξη, σχεδιασμό πλάνου προστασίας, διερμηνεία και τραυματοκεντρική, ψυχοκοινωνική υποστήριξη πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την καταγγελία.

2.2 Περιφερειακό Πλαίσιο: Κεντρική Μακεδονία και Θεσσαλονίκη



Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή έρευνα για την έμφυλη βία (EU-GBV), η οποία υλοποιήθηκε στην Ελλάδα από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών το 2023, **το 34,4% των γυναικών ηλικίας 18–74 ετών που ζουν στην Κεντρική Μακεδονία δήλωσε ότι έχει υποστεί σωματική βία, συμπεριλαμβανομένων των απειλών, ή σεξουαλική βία.** Σε εθνικό επίπεδο, η ίδια έρευνα καταγράφει υψηλότερα ποσοστά έκθεσης στη βία στις αστικές περιοχές, όπου το ποσοστό ανέρχεται σε **42,2%, έναντι 28,8% στις ημιαστικές και 22,6% στις αγροτικές περιοχές.** Τα ευρήματα αυτά έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη Θεσσαλονίκη, το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της Βόρειας Ελλάδας, όπου η υψηλότερη πληθυσμιακή πυκνότητα, η αυξημένη παρουσία και έκθεση στον δημόσιο χώρο, η συστηματική χρήση των μέσων μεταφοράς και η μεγαλύτερη κοινωνική ανωνυμία ενδέχεται να επηρεάζουν τις εμπειρίες ανασφάλειας των γυναικών.

Παράλληλα, η πρόσβαση στην προστασία παρουσιάζει σημαντικές γεωγραφικές ανισότητες σε περιφερειακό επίπεδο. Ενώ στη Θεσσαλονίκη συγκεντρώνεται μεγαλύτερο εύρος υπηρεσιών, οι γυναίκες που ζουν σε μικρότερους δήμους ή σε πιο απομακρυσμένες περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας ενδέχεται να έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε κοντινές εξειδικευμένες υπηρεσίες και να αντιμετωπίζουν περισσότερα πρακτικά εμπόδια στην αναζήτηση βοήθειας. Η απόσταση, το κόστος μετακίνησης, η έλλειψη ιδιωτικότητας, οι κατακερματισμένες διαδικασίες παραπομπής, τα γλωσσικά εμπόδια, η οικονομική εξάρτηση και ο φόβος του κοινωνικού στιγματισμού μπορούν να αποτρέψουν τόσο την αποκάλυψη της βίας όσο και την αναζήτηση υποστήριξης. Τα εμπόδια αυτά ενισχύονται από επίμονες κοινωνικές αντιλήψεις που υποβαθμίζουν τις μη σωματικές μορφές βίας και μεταθέτουν στις ίδιες τις γυναίκες την ευθύνη για την ασφάλειά τους.

Στη Θεσσαλονίκη, οι γυναίκες που υφίστανται βία μπορούν να απευθυνθούν σε ένα θεσμικό πλέγμα προστασίας, το οποίο περιλαμβάνει συμβουλευτικές υπηρεσίες, δυνατότητες πρόσβασης σε νομική βοήθεια, ξενώνες φιλοξενίας για γυναίκες και τα παιδιά τους, καθώς και εξειδικευμένα Γραφεία Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας. Η τοπική αυτή υποδομή είναι ιδιαίτερα σημαντική και αποτελεί βασικό πυλώνα για την προστασία, την παραπομπή σε αρμόδιες υπηρεσίες και την άμεση ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Ωστόσο, η ύπαρξη υπηρεσιών δεν διασφαλίζει αυτομάτως την έγκαιρη, επαρκή και ισότιμη πρόσβαση στην προστασία. Οι επιζώσες μπορεί να εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια που σχετίζονται με την περιορισμένη διαθεσιμότητα θέσεων στους ξενώνες, τα κριτήρια επιλεξιμότητας, την πρόσβαση σε εξειδικευμένη νομική καθοδήγηση, τον ανεπαρκή συντονισμό μεταξύ των υπηρεσιών, τον φόβο αντιποίνων, την οικονομική εξάρτηση, τις ανάγκες γλωσσικής υποστήριξης και διερμηνείας, την προσβασιμότητα για γυναίκες με αναπηρία και την απουσία συνεχούς ψυχοκοινωνικής υποστήριξης.

Για τον λόγο αυτό, η Θεσσαλονίκη δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μια πόλη με ένα πλήρως επαρκές σύστημα προστασίας, αλλά ως ένας κομβικός περιφερειακός πυρήνας, στον οποίο οι υφιστάμενες υπηρεσίες χρειάζεται να συντονιστούν αποτελεσματικότερα, να ενισχυθούν και να καταστούν περισσότερο προσβάσιμες, ώστε να ανταποκρίνονται στην έκταση και την πολυπλοκότητα της βίας κατά των γυναικών στην περιοχή.



34,4%

Από τις ενήλικες γυναίκες στην Κεντρική Μακεδονία έχουν βιώσει κάποια μορφή έμφυλης βίας.

1.586

Αναφορές για ενδοοικογενειακή βία στη Θεσσαλονίκη το 2025.

2.3 Θεσμικά Κενά και Διαρθρωτικά Εμπόδια

Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε θεσμικό και νομοθετικό επίπεδο, εξακολουθεί να υφίσταται ένα σημαντικό χάσμα μεταξύ των επίσημων εγγυήσεων και της πραγματικής δυνατότητας των επιζώσων να έχουν έγκαιρη πρόσβαση σε συντονισμένη, εξειδικευμένη και επαρκή προστασία. Η GREVIO έχει επισημάνει σοβαρές ελλείψεις στην αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων η απουσία κέντρων υποστήριξης επιζώντων βιασμού και κέντρων παραπομπής για περιστατικά σεξουαλικής βίας, η ανεπαρκής χωρητικότητα των ξενώνων για γυναίκες και τα παιδιά τους, καθώς και τα κενά στην υποστήριξη των γυναικών που ζητούν άσυλο, ιδίως όσον αφορά την ασφαλή στέγαση, την ποιοτική διερμηνεία και τη νομική συνδρομή. Παράλληλα, η EIGE έχει καταγράψει αδυναμίες στη συλλογή διοικητικών δεδομένων, όπως η περιορισμένη αποτύπωση και ανάλυση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και η έλλειψη προσβάσιμων δεδομένων σχετικά με τις εντολές προστασίας.

Στην Κεντρική Μακεδονία, οι παραπάνω συστημικές αδυναμίες επιτείνονται από τις γεωγραφικές ανισότητες στην πρόσβαση σε υπηρεσίες, τον κατακερματισμό των διαδρομών παραπομπής και τη συνεχιζόμενη υποαναφορά των περιστατικών. Ενώ οι περισσότερες εξειδικευμένες υπηρεσίες συγκεντρώνονται στη Θεσσαλονίκη, οι γυναίκες που κατοικούν σε μικρότερους δήμους, απομακρυσμένες ή αγροτικές περιοχές ενδέχεται να μην έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη υποστήριξη σε εύλογη απόσταση.

Πρόσθετα εμπόδια αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα άτομα που βιώνουν πολλαπλές και αλληλοεπικαλυπτόμενες μορφές ανισότητας, όπως οι μετανάστριες και οι προσφύγισες, οι γυναίκες Ρομά, τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, οι γυναίκες με αναπηρία, οι ηλικιωμένες γυναίκες και όσες δεν μιλούν ελληνικά. Τα εμπόδια αυτά μπορεί να σχετίζονται με τη γλώσσα, το καθεστώς διαμονής, την περιορισμένη κινητικότητα, την έλλειψη προσβασιμότητας, την οικονομική εξάρτηση, την κοινωνική απομόνωση, το στίγμα, καθώς και τον φόβο ή την έλλειψη εμπιστοσύνης απέναντι στους θεσμούς.

Τα βασικά δομικά εμπόδια περιλαμβάνουν:

- την περιορισμένη διαθεσιμότητα εξειδικευμένων υπηρεσιών για επιζώσες σεξουαλικής βίας
- την ανεπαρκή χωρητικότητα των ξενώνων και την άνιση πρόσβαση σε ασφαλή στέγαση εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων
- την ασυνεπή πρόσβαση σε νομική συνδρομή, διερμηνεία, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και υπηρεσίες προσβάσιμες σε γυναίκες με αναπηρία
- τον ανεπαρκή συντονισμό μεταξύ της αστυνομίας, των υπηρεσιών υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών, των ξενώνων, των παρόχων νομικής βοήθειας και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών
- τις αδυναμίες των διοικητικών συστημάτων δεδομένων και την περιορισμένη παρακολούθηση των παραπομπών, των αποτελεσμάτων προστασίας και των αναγκών που παραμένουν ακάλυπτες
- τη συνεχιζόμενη εξάρτηση από τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για την κάλυψη κενών της κρατικής ανταπόκρισης, συχνά χωρίς σταθερή και πολυετή χρηματοδότηση· και
- την περιορισμένη επένδυση στην πρόληψη, την έγκαιρη αναγνώριση της βίας και την παρέμβαση σε επίπεδο κοινότητας.



Ως αποτέλεσμα, πολλές επιζώσες εξακολουθούν να μην αποτυπώνονται στα επίσημα στοιχεία και ενδέχεται να μην έρχονται σε επαφή με τις υπηρεσίες προστασίας παρά μόνο όταν η βία έχει ήδη κλιμακωθεί. Η υποαναφορά, επομένως, δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως ένδειξη περιορισμένης έκτασης του φαινομένου, αλλά ως αντανάκλαση των εμποδίων που εξακολουθούν να αποτρέπουν τις γυναίκες από το να αναζητήσουν ή να λάβουν υποστήριξη.

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στην Κεντρική Μακεδονία απαιτεί, συνεπώς, περισσότερα από τη νομοθετική συμμόρφωση. Προϋποθέτει σαφώς καθορισμένες και συντονισμένες οδούς παραπομπής, βιώσιμη χρηματοδότηση εξειδικευμένων υπηρεσιών, συστηματική και αναλυτική συλλογή δεδομένων, προσβάσιμο και συμπεριληπτικό σχεδιασμό υπηρεσιών, καθώς και μηχανισμούς πρόληψης που να ανταποκρίνονται στις πραγματικές συνθήκες ζωής των γυναικών τόσο στα αστικά κέντρα όσο και στις μικρότερες και μη αστικές κοινότητες.

3. Μελέτη Περίπτωσης: Ίριδα - SheChange

Η Ίριδα Κέντρο Γυναικών λειτουργεί το πρώτο και μοναδικό ασφαλές κοινοτικό κέντρο στη Βόρεια Ελλάδα που διοικείται από γυναίκες και είναι αφιερωμένο στην προστασία κοινωνικά και οικονομικά ευάλωτων γυναικών, συμπεριλαμβανομένων των επιζώσων και των γυναικών που διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο να βιώσουν έμφυλη βία. Με αφετηρία την καθημερινή εμπειρία από το πεδίο, η Ίριδα παρέχει κοινωνικές υπηρεσίες, νομική συνδρομή και δικαστική εκπροσώπηση, υπηρεσίες ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, καθώς και δράσεις πρόληψης σε επίπεδο κοινότητας, μέσα από μια προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη το τραύμα. Ανταποκρινόμενη στις άμεσες ανάγκες των γυναικών και αντιμετωπίζοντας τα εμπόδια που υπονομεύουν την ασφάλεια και την ευημερία τους, η Ίριδα παρέχει άμεση υποστήριξη και αναλαμβάνει δράση, ώστε να βοηθήσει τις γυναίκες να μεταβούν από την κρίση και την ανασφάλεια προς την ασφάλεια, την αξιοπρέπεια, την αυτονομία και τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα.

Το έργο **SheChange: Καταπολεμώντας την Έμφυλη Βία στη Θεσσαλονίκη** επικεντρώνεται στην πρόληψη και την αντιμετώπιση του αέναου κύκλου της έμφυλης βίας, στην ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τις πολλαπλές μορφές της, στην καταπολέμηση των λανθασμένων αντιλήψεων και των στερεοτύπων, καθώς και στη δημιουργία μιας ασφαλέστερης και πιο συμπεριληπτικής τοπικής κοινότητας για όλα τα άτομα στη Θεσσαλονίκη.

Η καμπάνια **#SheChangeSpeak**, ένας από τους βασικούς πυλώνες του έργου **SheChange**, επικεντρώνεται στην ευαισθητοποίηση του κοινού και στην ενεργοποίηση της κοινότητας. Συμπληρώνει τις υπηρεσίες άμεσης υποστήριξης που παρέχει η Ίριδα στις επιζώσες και συμβάλλει στην παραγωγή κρίσιμων γνώσεων και δεδομένων, τα οποία αξιοποιούνται για τη διαμόρφωση του παρόντος Κειμένου Πολιτικής.

Η προστασία, η πρόληψη, η ευαισθητοποίηση και η ενεργή συμμετοχή της κοινότητας αποτελούν τους τρεις βασικούς στόχους του έργου. Συλλογικά, οι στόχοι αυτοί αναδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο οι τοπικές παρεμβάσεις μπορούν να στηρίξουν και να επηρεάσουν τις εθνικές πολιτικές για την έμφυλη βία. Ειδικότερα:



ΠΥΛΩΝΑΣ 1: ΠΑΡΟΧΗ ΑΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΕ 300 ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΒΙΩΣΕΙ Ή ΔΙΑΤΡΕΧΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ, ΣΤΟ ΑΣΦΑΛΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΙΡΙΔΑ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΕΜΦΥΛΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΗ, ΤΡΑΥΜΑΤΟ-ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.

Οι δράσεις στο πλαίσιο αυτού του στόχου βασίζονται σε μια ολοκληρωμένη και τραυματοενημερωμένη προσέγγιση διαχείρισης περιστατικών. Κάθε γυναίκα λαμβάνει εξατομικευμένη αξιολόγηση των αναγκών και των κινδύνων που αντιμετωπίζει, υποστήριξη για την κατάρτιση πλάνου προστασίας και, όπου απαιτείται, άμεση βοήθεια έκτακτης ανάγκης. Η υποστήριξη αυτή μπορεί να περιλαμβάνει προσωρινή ασφαλή στέγαση, ασφαλή μετακίνηση, διασύνδεση με υπηρεσίες υγείας και συνδρομή για την πρόσβαση σε κοινωνικά επιδόματα και άλλες παροχές.

Όταν κρίνεται αναγκαίο, η ομάδα της Ίριδας συνοδεύει τις επιζώσες σε αστυνομικές και άλλες δημόσιες αρχές, διευκολύνει την παραπομπή τους σε κρατικούς ξενώνες και συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες, με στόχο τη διασφάλιση μιας συντονισμένης και συνεκτικής απόκρισης. Παράλληλα, παρέχονται νομική συνδρομή και εκπροσώπηση ενώπιον των δικαστηρίων, καθώς και ψυχολογικές πρώτες βοήθειες, ατομική συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη.

Η παροχή διερμηνείας διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση των προσφυγισσών και μεταναστριών στις υπηρεσίες, ενώ η ανάπτυξη μακροπρόθεσμων σχεδίων υποστήριξης ενισχύει την αποκατάσταση, την αυτονομία και τη σταδιακή επανένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή.

ΠΥΛΩΝΑΣ 2: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ, ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

Η καμπάνια **#SheChangeSpeak**: Η Θεσσαλονίκη υψώνει τη φωνή της κατά της έμφυλης βίας σχεδιάστηκε με στόχο να συμβάλει στην αλλαγή των αντιλήψεων της τοπικής κοινωνίας και να ενθαρρύνει τον ανοιχτό διάλογο γύρω από την έμφυλη βία. Μέσα από περιεχόμενο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οπτική αφήγηση και φωτογραφικό υλικό από τη Θεσσαλονίκη, η εκστρατεία ανέδειξε μορφές βίας που συχνά παραμένουν λιγότερο ορατές, όπως η ψυχολογική, η ψηφιακή και η οικονομική κακοποίηση.

Μέσω ερευνών προσβάσιμων με κωδικούς QR και διαδραστικών εργαλείων που διανεμήθηκαν σε πανεπιστήμια, κοινοτικά κέντρα και τοπικές επιχειρήσεις, ενισχύθηκε η συμμετοχή του κοινού και συλλέχθηκαν πολύτιμα δεδομένα και απόψεις από την κοινότητα, τα οποία αξιοποιήθηκαν στη διαμόρφωση του παρόντος Κειμένου Πολιτικής.

Οι διαβουλεύσεις με εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και φορείς της κοινωνίας των πολιτών συνέβαλαν ώστε η εκστρατεία να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες της κοινότητας και να ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Συνολικά, η εκστρατεία **#SheChangeSpeak** συνέβαλε στην ανάδειξη της έμφυλης βίας ως ενός συλλογικού κοινωνικού ζητήματος, υπογραμμίζοντας τη σημασία της πρόληψης, της ενεργοποίησης της κοινότητας και της κοινής ευθύνης για την αντιμετώπισή της.



ΠΥΛΩΝΑΣ 3: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΜΕΝΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΙΚΑΝΩΝ ΝΑ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ, ΑΡΧΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΒΙΩΣΕΙ Ή ΔΙΑΤΡΕΧΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΩΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΑΣΦΑΛΗ ΣΗΜΕΙΑ ΕΩΣ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.

Η Ίριδα δημιουργεί ένα δίκτυο 50 τοπικών επιχειρήσεων σε όλη τη Θεσσαλονίκη, οι οποίες εκπαιδεύονται ώστε να λειτουργούν ως Ασφαλή Σημεία. Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις αποτελούν προσβάσιμα σημεία αρχικής πληροφόρησης, προσωρινής ασφάλειας και παραπομπής για γυναίκες που έχουν βιώσει ή διατρέχουν κίνδυνο έμφυλης βίας.

Ο ρόλος τους δεν είναι η διαχείριση περιστατικών, αλλά η παροχή διακριτικής και κατάλληλης αρχικής υποστήριξης, η κοινοποίηση βασικών πληροφοριών και η διευκόλυνση της ασφαλούς σύνδεσης με εξειδικευμένες υπηρεσίες ή, όπου κρίνεται αναγκαίο και ζητείται από τη γυναίκα, με τις αρμόδιες αρχές.

Κάθε συμμετέχουσα επιχείρηση φέρει σε εμφανές σημείο το ειδικό σήμα, ώστε οι γυναίκες και το ευρύτερο κοινό να μπορούν να αναγνωρίζουν χώρους όπου είναι δυνατόν να αναζητήσουν υποστήριξη με ασφάλεια, διακριτικότητα και χωρίς στιγματισμό.

Παράλληλα, έντυπο και ψηφιακό επικοινωνιακό υλικό ενισχύει την αναγνωρισιμότητα του δικτύου, την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινότητας και την ενεργό συμμετοχή των επιχειρήσεων στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας.

4. Αντίκτυπος & Ευρύτερη Συνάφεια

Συνολικά, οι τρεις αυτοί πυλώνες ανέδειξαν το SheChange όχι μόνο ως μια πρωτοβουλία προστασίας και πρόληψης, αλλά και ως πηγή τοπικά παραγόμενων δεδομένων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο διάφορες μορφές έμφυλης βίας αναγνωρίζονται, κανονικοποιούνται και βιώνονται στην καθημερινή ζωή. Τα εργαλεία συμμετοχής του κοινού που αξιοποιήθηκαν στο πλαίσιο της εκστρατείας δημιούργησαν ένα σημείο εισόδου για την καταγραφή αντιλήψεων της κοινότητας και μορφών βίας που συχνά δεν καταγγέλλονται ή παραμένουν αόρατες στα επίσημα δεδομένα. Η ακόλουθη ενότητα παρουσιάζει τα βασικά ευρήματα που προέκυψαν μέσα από αυτή τη συμμετοχική διαδικασία και αναδεικνύει τη σημασία τους για τη διαμόρφωση πολιτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Στο πλαίσιο της εκστρατείας #SheChangeSpeak, η Ίριδα διεξήγαγε ανώνυμη διαδικτυακή συμμετοχική έρευνα από τον Μάιο έως τον Δεκέμβριο του 2025. Στόχος της έρευνας ήταν να καταγράψει εμπειρίες και αντιλήψεις σχετικά με μορφές έμφυλης βίας που συχνά κανονικοποιούνται, υποβαθμίζονται ή δεν εντάσσονται στους επίσημους μηχανισμούς καταγγελίας, παρότι επηρεάζουν ουσιαστικά το αίσθημα ασφάλειας, την αυτονομία και την ελευθερία μετακίνησης στην καθημερινή ζωή.



Στην έρευνα συμμετείχαν **155 άτομα**, έπειτα από τη διάδοσή της μέσω κοινοτικών δικτύων, μέσω κοινωνικής δικτύωσης και τοπικών συνεργατών. Το δείγμα ήταν αυτοεπιλεγμένο και αποτελούνταν κατά κύριο λόγο από γυναίκες και νεότερα άτομα. Ειδικότερα, το **91,6% των συμμετεχόντων ήταν γυναίκες, ενώ οι ηλικιακές ομάδες 18–24 και 25–34 ετών αντιπροσώπευαν συνολικά το 75,5% του δείγματος**. Η πλειονότητα κατοικούσε σε αστικές περιοχές (**83,2%**), ενώ το **14,8%** ανέφερε μεταναστευτική εμπειρία ή μη ελληνική υπηκοότητα και το **14,8%** αυτοπροσδιορίστηκε ως μη ετεροφυλόφιλο.

Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι καθοριστικά για την ορθή ερμηνεία των ευρημάτων. Η έρευνα δεν θα πρέπει να θεωρηθεί αντιπροσωπευτική του γενικού πληθυσμού ούτε να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση του επιπολασμού της έμφυλης βίας στον πληθυσμό της Θεσσαλονίκης. Αντίθετα, αποτελεί μια μορφή συμμετοχικής, κοινοτικά παραγόμενης τεκμηρίωσης, η οποία αποτυπώνει τις εμπειρίες που ανέφερε ένα κατά κύριο λόγο νεαρό, αστικό και γυναικείο δείγμα.

Όλα τα ποσοστά αφορούν αποκλειστικά τα άτομα που συμμετείχαν στη συγκεκριμένη έρευνα. Οι συγκρίσεις μεταξύ υποομάδων θα πρέπει να ερμηνεύονται ως περιγραφικές και διερευνητικές, ιδίως στις περιπτώσεις όπου ο αριθμός των συμμετεχόντων ήταν περιορισμένος. Εντός αυτού του μεθοδολογικού πλαισίου, τα ευρήματα προσφέρουν πολύτιμες ενδείξεις για τον τρόπο με τον οποίο κανονικοποιημένες μορφές έμφυλης βίας βιώνονται, αναγνωρίζονται και αντιμετωπίζονται στην καθημερινή ζωή.

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Η ανάδειξη των δημογραφικών χαρακτηριστικών των συμμετεχόντων είναι κρίσιμη, καθώς παρέχει το απαραίτητο πλαίσιο για την ερμηνεία των ευρημάτων και την κατανόηση των κοινωνικών συνθηκών μέσα στις οποίες εκδηλώνονται οι συγκεκριμένες εμπειρίες.

Φύλο

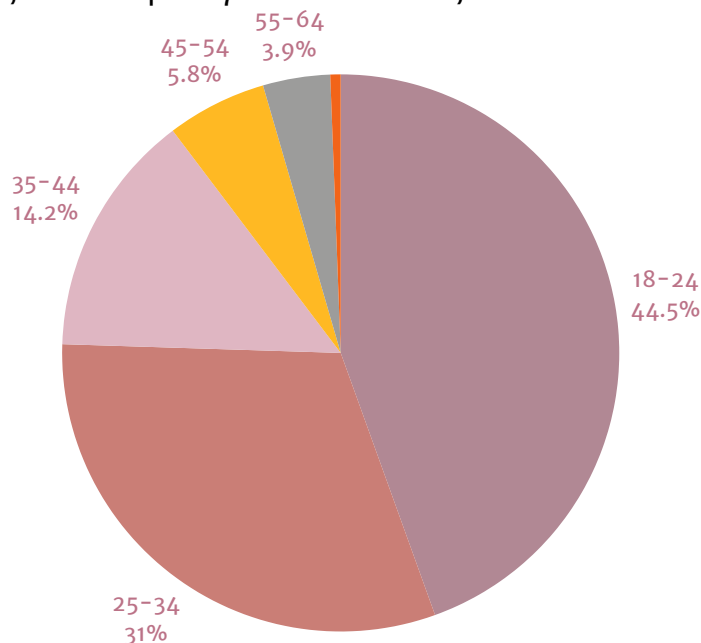
Το δείγμα αποτελούνταν κατά κύριο λόγο από γυναίκες (91,6%), γεγονός που σημαίνει ότι τα ευρήματα αποτυπώνουν πρωτίστως τις εμπειρίες και τις αντιλήψεις των γυναικών σχετικά με την έμφυλη βία. Καθώς οι άνδρες και τα μη δυαδικά άτομα εκπροσωπήθηκαν σε περιορισμένο αριθμό, οι συγκρίσεις μεταξύ των διαφορετικών ομάδων φύλου θα πρέπει να ερμηνεύονται με προσοχή και να θεωρούνται περιγραφικές και όχι στατιστικά καταληκτικές.

Παράλληλα, η υψηλή συμμετοχή γυναικών συνάδει τόσο με τον πληθυσμό στον οποίο απευθυνόταν κυρίως η εκστρατεία όσο και με την ευρύτερη διαθέσιμη τεκμηρίωση, σύμφωνα με την οποία οι γυναίκες πλήττονται δυσανάλογα από πολλές μορφές έμφυλης βίας, ιδίως από την ενδοσυντροφική βία, την ενδοοικογενειακή βία και τη σεξουαλική παρενόχληση.



Ηλικιακή Κατανομή

Η υψηλή συγκέντρωση των συμμετεχόντων στην ηλικιακή ομάδα 18–34 ετών (75,5%) είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ερμηνεία των ευρημάτων. Η νεαρή ενήλικη ζωή χαρακτηρίζεται από αυξημένη κοινωνική κινητικότητα, ενεργή συμμετοχή στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας, καθώς και έντονη χρήση των ψηφιακών μέσων. Οι συνθήκες αυτές ενδέχεται να αυξάνουν την έκθεση τόσο σε περιστατικά παρενόχλησης στον δημόσιο και ψηφιακό χώρο, όπως προσβλητικά ή ανεπιθύμητα μηνύματα, όσο και σε συμπεριφορές εξαναγκαστικού ελέγχου. Επομένως, τα ευρήματα ενδέχεται να αντανakλούν, σε έναν βαθμό, τα κοινωνικά και διαπροσωπικά περιβάλλοντα που χαρακτηρίζουν τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα. Συνολικά, καταδεικνύουν ότι η ανασφάλεια που συνδέεται με το φύλο είναι βαθιά ενσωματωμένη στις καθημερινές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις των νεαρών γυναικών που ζουν σε αστικά περιβάλλοντα.



Γεωγραφική κατανομή

- **Αστικές περιοχές: περίπου 83%**
- **Περιαστικές περιοχές: περίπου 10%**
- **Αγροτικές ή ημιαγροτικές περιοχές: περίπου 6%**

Το δείγμα ήταν κατά κύριο λόγο αστικό, καθώς το 83,2% των συμμετεχόντων κατοικούσε σε αστικές περιοχές, περίπου το 10% σε περιαστικές και περίπου το 6% σε αγροτικές ή ημιαγροτικές περιοχές. Η συγκέντρωση αυτή είναι σημαντική για την ερμηνεία των ευρημάτων, ιδιαίτερα όσων αφορούν την ανασφάλεια στον δημόσιο χώρο, την αλλαγή διαδρομών και την ανεπιθύμητη σωματική επαφή.

Τα ευρήματα θα πρέπει, επομένως, να θεωρηθούν ότι αποτυπώνουν κυρίως εμπειρίες της καθημερινής ζωής σε αστικά περιβάλλοντα, όπου η κινητικότητα, η χρήση των μέσων μεταφοράς, η αυξημένη παρουσία στον δημόσιο χώρο και η μετακίνηση σε κοινόχρηστους χώρους επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο βιώνεται και αντιμετωπίζεται η έμφυλη ανασφάλεια.

Αυτό δεν σημαίνει ότι η έμφυλη βία αποτελεί αποκλειστικά αστικό φαινόμενο. Αντίθετα, η έρευνα καταγράφει τον τρόπο με τον οποίο συγκεκριμένες μορφές ανασφάλειας αναφέρονται από ένα κυρίως νεαρό και αστικό δείγμα, ενώ οι εμπειρίες γυναικών σε αγροτικές και ημιαγροτικές περιοχές ενδέχεται να αποτυπώνονται σε μικρότερο βαθμό στα συγκεκριμένα δεδομένα.



Μεταναστευτικό υπόβαθρο

Περίπου το **14,8%** των συμμετεχόντων δήλωσε μεταναστευτικό υπόβαθρο ή μη ελληνική υπηκοότητα. Παρότι η παρούσα έρευνα δεν εξέτασε άμεσα την πρόσβαση σε θεσμούς και υπηρεσίες, τη συμπεριφορά ως προς την καταγγελία περιστατικών ή τα εμπόδια που συνδέονται με τη γλώσσα, η διαθέσιμη έρευνα καταδεικνύει σταθερά ότι το μεταναστευτικό καθεστώς μπορεί να αλληλεπιδρά με το φύλο, επηρεάζοντας τόσο την ευαλωτότητα απέναντι στη βία όσο και την πρόσβαση σε μηχανισμούς προστασίας.

Στο συγκεκριμένο δείγμα δεν προέκυψαν μετρήσιμες διαφοροποιήσεις ως προς τα επίπεδα έκθεσης ανάλογα με το μεταναστευτικό υπόβαθρο. Ωστόσο, η συμμετοχή ατόμων με μεταναστευτική εμπειρία υπογραμμίζει την ανάγκη διατήρησης μιας διαθεματικής οπτικής κατά την ερμηνεία της έμφυλης ανασφάλειας.

Σεξουαλικός προσανατολισμός

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων αυτοπροσδιορίστηκε ως ετεροφυλόφιλη (85,2%), ενώ το 9,7% ως αμφιφυλόφιλο, το 4,5% ως ομοφυλόφιλο και το 0,6% ως πανσεξουαλικό. Συνολικά, το 14,8% των συμμετεχόντων αυτοπροσδιορίστηκε ως αμφιφυλόφιλο, ομοφυλόφιλο ή πανσεξουαλικό.

Τα άτομα αυτής της ομάδας ανέφεραν συγκριτικά υψηλότερη έκθεση σε ορισμένες μορφές λεκτικής παρενόχλησης και ψηφιακής κακοποίησης, ιδίως σε περιστατικά που περιλάμβαναν σεξουαλικοποιημένο, προσβλητικό ή υποτιμητικό λόγο. Λόγω του περιορισμένου μεγέθους της συγκεκριμένης υποομάδας, οι διαφοροποιήσεις αυτές θα πρέπει να ερμηνεύονται ως περιγραφικές και όχι ως στατιστικά καταληκτικές. Παρ' όλα αυτά, καταδεικνύουν ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός παραμένει σημαντικός παράγοντας για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η έμφυλη βία και η παρενόχληση μπορεί να βιώνονται και να εκδηλώνονται, στοχεύοντας συγκεκριμένα άτομα στην καθημερινή ζωή.

Τα ευρήματα ενισχύουν, επομένως, την ανάγκη διαθεματικής ερμηνείας των αποτελεσμάτων της έρευνας. Η έμφυλη ανασφάλεια δεν βιώνεται με ενιαίο τρόπο, αλλά μπορεί να διαμορφώνεται ή να εντείνεται από άλλες μορφές στιγματισμού και αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

Δομή Ερωτηματολογίου

Οι απαντήσεις οργανώθηκαν σε πέντε θεματικούς άξονες, οι οποίοι αποτυπώνουν διαφορετικές διαστάσεις της καθημερινής βίας και ανασφάλειας:

- Καθημερινή ανασφάλεια
- Ψηφιακή και λεκτική παρενόχληση
- Έλεγχος στις συντροφικές σχέσεις και ψυχολογική κακοποίηση
- Σωματικές και απειλητικές συμπεριφορές
- Διαθεματικές πραγματικότητες

Το πλαίσιο αυτό επέτρεψε τη βαθύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο ο φόβος, ο εξαναγκασμός και ο έλεγχος εκδηλώνονται σε διαφορετικά περιβάλλοντα, από τις ιδιωτικές και συντροφικές σχέσεις έως τον δημόσιο και ψηφιακό χώρο. Παράλληλα, ανέδειξε τον τρόπο με τον οποίο οι εμπειρίες αυτές μπορεί να επηρεάζονται από παράγοντες όπως το φύλο, το μεταναστευτικό υπόβαθρο και η κοινωνικοοικονομική θέση.



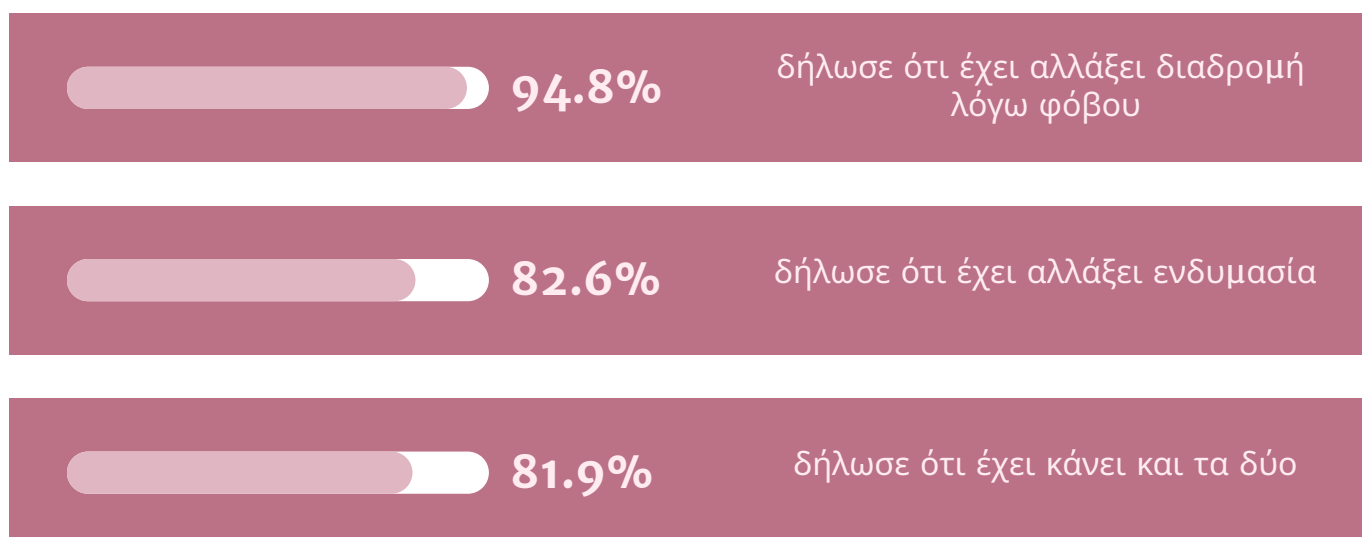
Καθημερινή ανασφάλεια

Στο δείγμα της έρευνας, το **94,8%** των συμμετεχόντων δήλωσε ότι έχει αλλάξει **διαδρομή λόγω φόβου**, ενώ το **82,6%** ανέφερε ότι έχει αλλάξει τον τρόπο **ένδυσής του για λόγους ασφάλειας**. Παράλληλα, το **81,9%** δήλωσε ότι έχει **υιοθετήσει και τις δύο αυτές συμπεριφορές**. Μεταξύ των γυναικών που συμμετείχαν, όλες όσες ανέφεραν ότι άλλαξαν τον τρόπο ένδυσής τους δήλωσαν επίσης ότι άλλαξαν διαδρομή, στοιχείο που δείχνει ότι οι προληπτικές συμπεριφορές συχνά συνυπάρχουν και δεν εκδηλώνονται μεμονωμένα.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η ασφάλεια δεν βιώνεται ως μια δεδομένη συνθήκη, αλλά ως κάτι που απαιτεί συνεχή διαχείριση και προσαρμογή στην καθημερινή ζωή. Οι συμμετέχοντες δεν ανέφεραν μόνο μεμονωμένες αλλαγές στη συμπεριφορά τους. Αντίθετα, πολλοί περιέγραψαν πολλαπλές μορφές αυτοπεριορισμού, οι οποίες επηρεάζουν τόσο την κίνησή τους στον δημόσιο χώρο όσο και την προσωπική τους εμφάνιση.

Η ταυτόχρονη υιοθέτηση αυτών των συμπεριφορών υποδηλώνει ένα ευρύτερο μοτίβο προληπτικής αυτοπροστασίας, κατά το οποίο η αντίληψη του κινδύνου οδηγεί τα άτομα να προσαρμόζουν τις διαδρομές τους, τον τρόπο μετακίνησής τους και την εμφάνισή τους, προκειμένου να περιορίσουν την πιθανότητα έκθεσης σε παρενόχληση ή βία.

Υπό αυτή την έννοια, τα ευρήματα αναδεικνύουν ένα ευρύτερο κοινωνικό πρόβλημα: η ευθύνη για την αποφυγή της βίας και τη διασφάλιση της προσωπικής ασφάλειας μετατίθεται συχνά στις ίδιες τις γυναίκες, αντί να αντιμετωπίζεται μέσα από αποτελεσματικές πολιτικές πρόληψης, θεσμική λογοδοσία και τη δημιουργία ασφαλέστερων δημόσιων χώρων.





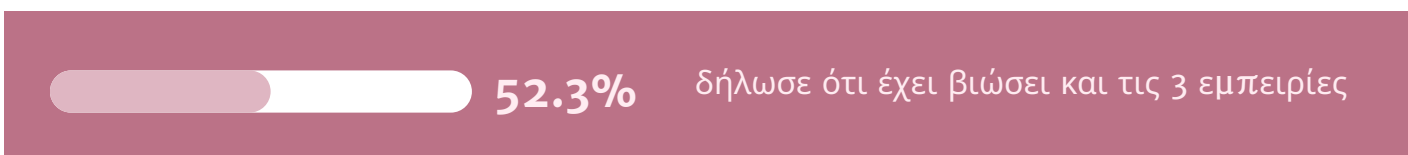
Ψηφιακή και λεκτική παρενόχληση

Πολύ υψηλό ποσοστό των συμμετεχόντων **(95,5%)** ανέφερε τουλάχιστον μία από τις τρεις εμπειρίες που εξετάστηκαν: προσβλητικά ή απειλητικά μηνύματα, σεξουαλικά σχόλια ή αστεία και σχόλια σχετικά με την εμφάνιση ή την ενδυμασία. Περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες **(52,3%)** δήλωσαν ότι είχαν βιώσει και τις τρεις. Η σημαντική αυτή επικάλυψη δείχνει ότι η ψηφιακή και λεκτική παρενόχληση δεν βιώνεται συνήθως ως ένα μεμονωμένο περιστατικό, αλλά ως ένα σύνολο επαναλαμβανόμενων και αλληλένδετων μορφών έκθεσης.

Σύμφωνα με το EIGE, η σεξουαλική παρενόχληση περιλαμβάνει κάθε ανεπιθύμητη λεκτική, μη λεκτική ή σωματική συμπεριφορά σεξουαλικού χαρακτήρα, η οποία προσβάλλει την αξιοπρέπεια ενός ατόμου και δημιουργεί ένα εκφοβιστικό, εχθρικό, υποτιμητικό, ταπεινωτικό ή προσβλητικό περιβάλλον. Υπό αυτό το πρίσμα, οι εμπειρίες που καταγράφηκαν στην έρευνα αντανakλούν συμπεριφορές οι οποίες αναγνωρίζονται θεσμικά ως μέρος του ευρύτερου φάσματος της έμφυλης βίας.

Η ανάλυση με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό έδειξε ότι τα άτομα που αυτοπροσδιορίστηκαν ως αμφιφυλόφιλα, ομοφυλόφιλα ή πανσεξουαλικά ανέφεραν υψηλότερα ποσοστά σε αρκετούς δείκτες. Ενδεικτικά, ανεπιθύμητη σωματική επαφή ανέφερε το 82,6% των συμμετεχόντων αυτής της ομάδας, σε σύγκριση με το 75,0% των ετεροφυλόφιλων συμμετεχόντων. Αντίστοιχα, προσβλητικά ή απειλητικά ψηφιακά μηνύματα ανέφερε το 73,9% των αμφιφυλόφιλων, ομοφυλόφιλων ή πανσεξουαλικών συμμετεχόντων, έναντι 62,1% των ετεροφυλόφιλων.

Οι διαφορές αυτές δεν παρέμειναν στατιστικά ισχυρές μετά τη διόρθωση για πολλαπλές συγκρίσεις και θα πρέπει, επομένως, να ερμηνεύονται με προσοχή. Ωστόσο, τα συστηματικά υψηλότερα ποσοστά που καταγράφηκαν μεταξύ των αμφιφυλόφιλων, ομοφυλόφιλων και πανσεξουαλικών συμμετεχόντων υποδηλώνουν μια πιθανή τάση αυξημένης έκθεσης, η οποία χρειάζεται να διερευνηθεί περαιτέρω σε μεγαλύτερα και πιο ισορροπημένα δείγματα.

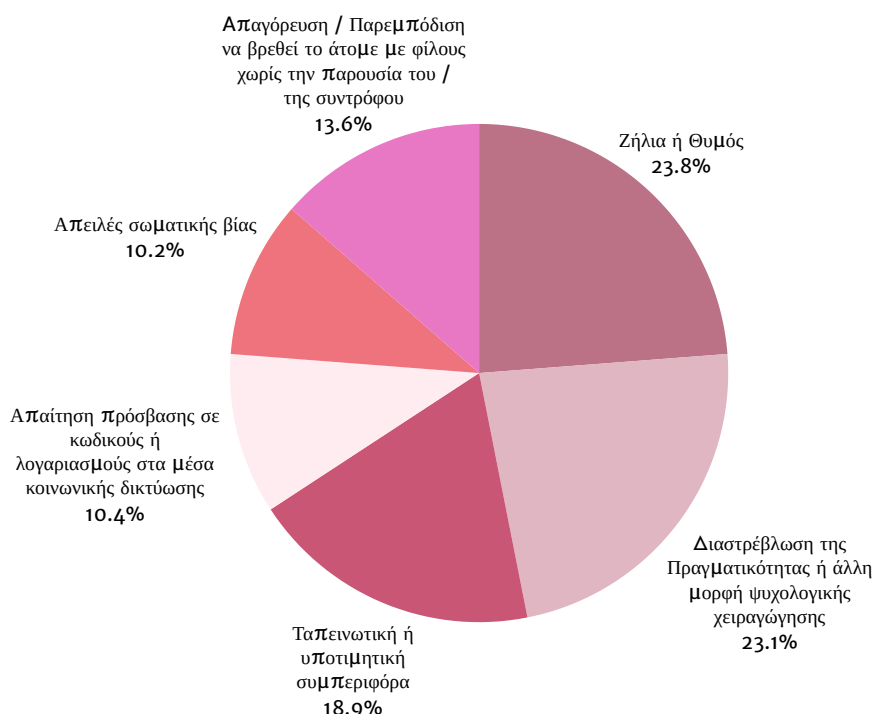




Ψυχολογική κακοποίηση και ελεγκτική συμπεριφορά σε συντροφικές σχέσεις

Οι συχνότερα αναφερόμενοι δείκτες σε αυτή την κατηγορία ήταν η ζήλια ή ο θυμός από νυν ή πρώην σύντροφο (**69,0%**), η διαστρέβλωση της πραγματικότητας ή άλλη μορφή ψυχολογικής χειραγώγησης (**67,1%**) και η ταπεινωτική ή υποτιμητική συμπεριφορά (**54,8%**). Πιο άμεσες μορφές εξαναγκαστικού ελέγχου, όπως η απαγόρευση / παρεμπόδιση να βρεθούν με φίλους τους άτομα χωρίς την παρουσία του/της (**13,6%**), απαίτηση πρόσβασης σε κωδικούς ή λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (**30,3%**) και οι απειλές σωματικής βίας (**29,7%**), αναφέρθηκαν σε μικρότερο ποσοστό, παραμένουν όμως ιδιαίτερα σοβαρές λόγω της άμεσης σύνδεσής τους με τον εκφοβισμό, τον έλεγχο και τον κίνδυνο κλιμάκωσης της βίας.

Συνολικά, το **83,9%** των συμμετεχόντων ανέφερε τουλάχιστον έναν από τους πέντε δείκτες ελέγχου ή ψυχολογικής κακοποίησης στις συντροφικές σχέσεις. Το εύρημα αυτό υποδηλώνει ότι οι μη σωματικές μορφές κακοποίησης δεν αποτελούν περιφερειακές ή δευτερεύουσες εμπειρίες, αλλά κεντρικό στοιχείο του τρόπου με τον οποίο μπορεί να βιώνεται η έμφυλη βία στο πλαίσιο νυν ή πρώην συντροφικών σχέσεων.



Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι τα ποσοστά αυτά αφορούν το σύνολο του δείγματος, καθώς το ερωτηματολόγιο δεν περιλάμβανε φίλτρο που να περιορίζει τις σχετικές ερωτήσεις μόνο σε άτομα που είχαν υπάρξει σε συντροφική σχέση. Τα ευρήματα θα πρέπει, επομένως, να ερμηνεύονται ως το ποσοστό του συνόλου των συμμετεχόντων που δήλωσε ότι έχει βιώσει τις συγκεκριμένες συμπεριφορές από νυν ή πρώην σύντροφο και όχι ως εκτίμηση της συχνότητάς τους αποκλειστικά μεταξύ ατόμων που έχουν υπάρξει σε συντροφική σχέση.

Οι γυναίκες ανέφεραν υψηλότερα ποσοστά στους περισσότερους δείκτες. Ωστόσο, λόγω του περιορισμένου αριθμού ανδρών και μη δυαδικών ατόμων στο δείγμα, οι διαφορές αυτές θα πρέπει να ερμηνεύονται με προσοχή και να θεωρούνται περιγραφικές και όχι στατιστικά καταληκτικές. Τα δεδομένα υποδηλώνουν μια τάση υψηλότερης αναφερόμενης έκθεσης μεταξύ των γυναικών, χωρίς όμως να επιτρέπουν την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων σχετικά με τις διαφορές μεταξύ των ομάδων φύλου.



Σωματικές και απειλητικές συμπεριφορές

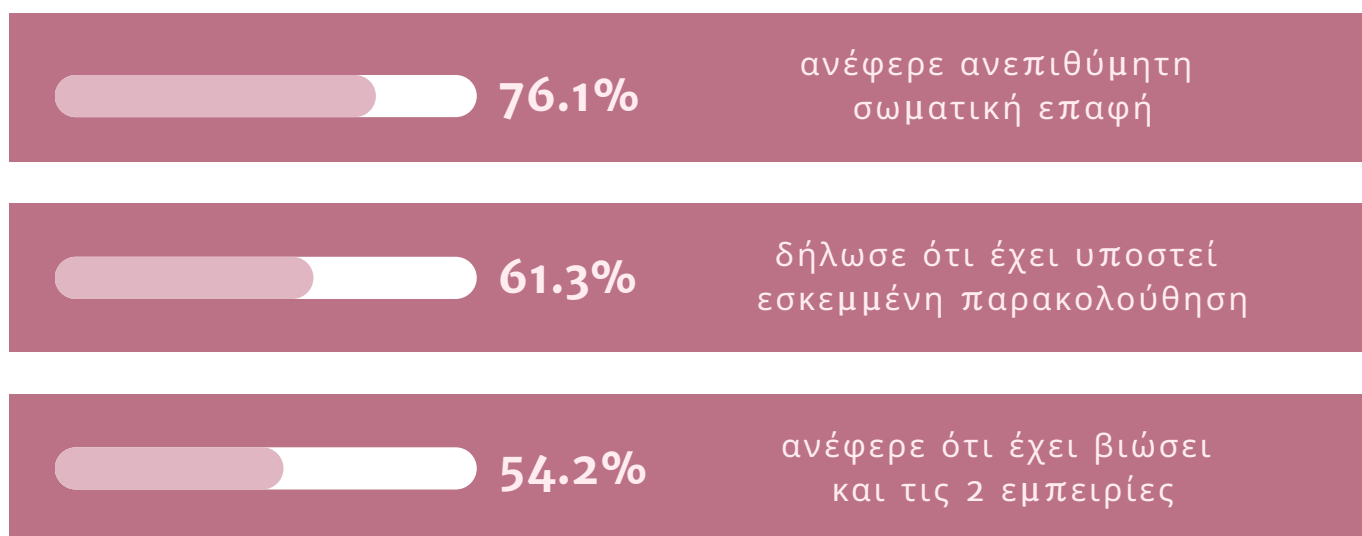
Η εσκεμμένη παρακολούθηση και η ανεπιθύμητη σωματική επαφή συγκαταλέγονται στις συχνότερα αναφερόμενες μορφές παραβίασης της σωματικής ακεραιότητας στην έρευνα. Ανεπιθύμητη σωματική επαφή ανέφερε το **76,1%** των συμμετεχόντων, ενώ το **61,3%** δήλωσε ότι είχε βιώσει εσκεμμένη παρακολούθηση. Περισσότερο από το μισό δείγμα (**54,2%**) ανέφερε και τις δύο εμπειρίες, γεγονός που δείχνει ότι οι συγκεκριμένες μορφές παραβίασης των προσωπικών ορίων συχνά συνυπάρχουν και δεν εκδηλώνονται ως μεμονωμένα περιστατικά.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η καθημερινή ανασφάλεια δεν περιορίζεται στον φόβο ή στην αντίληψη του κινδύνου, αλλά συνδέεται και με συγκεκριμένες εμπειρίες ανεπιθύμητης σωματικής προσέγγισης, εισβολής στον προσωπικό χώρο και παραβίασης των προσωπικών ορίων. Η συνύπαρξη της εσκεμμένης παρακολούθησης και της ανεπιθύμητης σωματικής επαφής υποδηλώνει ένα μοτίβο επαναλαμβανόμενης έκθεσης, το οποίο μπορεί να περιορίζει τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα μετακινούνται και χρησιμοποιούν τον δημόσιο χώρο.

Οι γυναίκες ανέφεραν υψηλότερο ποσοστό ανεπιθύμητης σωματικής επαφής (**78,9%**) σε σύγκριση με τους άνδρες (**50,0%**). Η εσκεμμένη παρακολούθηση αναφέρθηκε από το **62,7%** των γυναικών και το **91,7%** των ανδρών. Ωστόσο, το τελευταίο ποσοστό θα πρέπει να ερμηνευθεί με ιδιαίτερη προσοχή, λόγω του πολύ περιορισμένου αριθμού ανδρών που συμμετείχαν στην έρευνα (n=12), καθώς ακόμη και μικρές αριθμητικές μεταβολές μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τα ποσοστά.

Ως προς τον σεξουαλικό προσανατολισμό, το **82,6%** των συμμετεχόντων που αυτοπροσδιορίστηκαν ως αμφιφυλόφιλοι, ομοφυλόφιλοι ή πανσεξουαλικοί ανέφερε ανεπιθύμητη σωματική επαφή, έναντι **75,0%** των ετεροφυλόφιλων συμμετεχόντων. Δεν παρατηρήθηκε σταθερή διαφοροποίηση με βάση το μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Λόγω του περιορισμένου μεγέθους των επιμέρους υποομάδων και του περιγραφικού χαρακτήρα της έρευνας, οι διαφορές αυτές δεν θα πρέπει να θεωρηθούν στατιστικά καταληκτικές. Ωστόσο, αναδεικνύουν τάσεις που χρειάζεται να διερευνηθούν περαιτέρω σε μεγαλύτερα και πιο ισορροπημένα δείγματα.





Διαθεματικές πραγματικότητες

Το δείγμα περιλάμβανε υποομάδες που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν πολλαπλά και αλληλοεπικαλυπτόμενα εμπόδια. Ειδικότερα, το 14,8% των συμμετεχόντων ανέφερε μεταναστευτικό υπόβαθρο ή μη ελληνική υπηκοότητα, ενώ επίσης το 14,8% αυτοπροσδιορίστηκε ως αμφιφυλόφιλο, ομοφυλόφιλο ή πανσεξουαλικό. Μετά τη διόρθωση για πολλαπλές συγκρίσεις, οι διαφορές μεταξύ των υποομάδων δεν παρέμειναν στατιστικά σημαντικές. Ωστόσο, η απουσία στατιστικής σημαντικότητας δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως απόδειξη απουσίας ανισοτήτων.

Ενδείξεις πιθανής διαφοροποίησης παρατηρήθηκαν σε επιμέρους δείκτες. Οι συμμετέχοντες που αυτοπροσδιορίστηκαν ως αμφιφυλόφιλοι, ομοφυλόφιλοι ή πανσεξουαλικοί ανέφεραν υψηλότερα ποσοστά ανεπιθύμητης σωματικής επαφής (82,6%, έναντι 75,0% των ετεροφυλόφιλων συμμετεχόντων) και προσβλητικών ή απειλητικών ψηφιακών μηνυμάτων (73,9%, έναντι 62,1%).

Παρότι οι διαφορές αυτές δεν παρέμειναν στατιστικά σημαντικές μετά τη διόρθωση για πολλαπλές συγκρίσεις, η σταθερά υψηλότερη αναφερόμενη έκθεση της συγκεκριμένης υποομάδας σε αρκετούς δείκτες υποδηλώνει μια πιθανή τάση, η οποία χρειάζεται να διερευνηθεί περαιτέρω σε μεγαλύτερα και πιο ισορροπημένα δείγματα. Μικρότερες διαφοροποιήσεις παρατηρήθηκαν και σε σχέση με το μεταναστευτικό υπόβαθρο, χωρίς όμως να επιβεβαιώνονται στατιστικά στο συγκεκριμένο σύνολο δεδομένων. Το περιορισμένο μέγεθος των υποομάδων ενδέχεται να μείωσε τη δυνατότητα της ανάλυσης να εντοπίσει μέτριες αλλά υπαρκτές διαφορές.

Η ευρύτερη ευρωπαϊκή τεκμηρίωση καταδεικνύει ότι η έμφυλη βία αλληλεπιδρά με δομικούς παράγοντες, όπως το μεταναστευτικό καθεστώς και ο σεξουαλικός προσανατολισμός, επηρεάζοντας τόσο την έκθεση στη βία όσο και τη δυνατότητα αναγνώρισης, αναφοράς και πρόσβασης σε προστασία. Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, το φύλο αναδείχθηκε ως ο σαφέστερα διαφοροποιημένος άξονας έκθεσης. Οι διαθεματικές διαστάσεις, ωστόσο, παραμένουν ουσιώδεις για την ερμηνεία των ευρημάτων και για τον σχεδιασμό συμπεριληπτικών πολιτικών πρόληψης και προστασίας.

Σωρευτική έκθεση σε πολλαπλές εμπειρίες

Τα ευρήματα αναδεικνύουν ένα σωρευτικό μοτίβο έκθεσης, το οποίο υπερβαίνει την εξέταση μεμονωμένων περιστατικών ή δεικτών. Στο σύνολο των 13 δεικτών που περιλάμβανε η έρευνα, οι συμμετέχοντες ανέφεραν κατά μέσο όρο 8,35 καταφατικές απαντήσεις. Επιπλέον, το 15,5% του δείγματος ανέφερε έκθεση σε 12 ή περισσότερους δείκτες, ενώ το 38,7% σε 10 ή περισσότερους.

Τα στοιχεία αυτά υποδηλώνουν ότι, στο συγκεκριμένο δείγμα, η έμφυλη ανασφάλεια δεν βιώνεται ως μια σειρά μεμονωμένων και ασύνδετων περιστατικών, αλλά ως μια πολυεπίπεδη και επαναλαμβανόμενη εμπειρία. Η συνύπαρξη πολλαπλών δεικτών στα ίδια άτομα ενισχύει την εικόνα της σωρευτικής έκθεσης και αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο διαφορετικές μορφές παρενόχλησης, ελέγχου, φόβου και παραβίασης προσωπικών ορίων μπορεί να αλληλεπικαλύπτονται και να ενισχύονται αμοιβαία στην καθημερινή ζωή.



Από τα ευρήματα στον αντίκτυπο για την κοινότητα και την πολιτική

Πέρα από τα ευρήματα της έρευνας, η υλοποίηση της καμπάνιας #SheChangeSpeak ανέδειξε τη σημασία της ως εργαλείο κοινοτικής ευαισθητοποίησης, προστασίας και παραγωγής τοπικής τεκμηρίωσης. Κατά τη διάρκεια της καμπάνιας, περίπου 3.000 άτομα προσεγγίστηκαν μέσω ψηφιακού περιεχομένου, αφισών σε σημεία της Θεσσαλονίκης, της διάδοσης του ερωτηματολογίου, εκδηλώσεων με φυσική παρουσία και δράσεων σε επίπεδο κοινότητας.

Παράλληλα, στο πλαίσιο του έργου SheChange, περίπου 300 γυναίκες έλαβαν άμεσες υπηρεσίες προστασίας, όπως τραυματοενημερωμένη διαχείριση περιστατικών, ψυχολογική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη, νομική συνδρομή και δικαστική εκπροσώπηση, καθώς και παραπομπή σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο.

Σε επίπεδο κοινότητας, δημιουργήθηκε ένα δίκτυο 50 τοπικών επιχειρήσεων που λειτουργούν ως Ασφαλή Σημεία. Μέσα από το δίκτυο αυτό, οι γυναίκες μπορούν να αναζητήσουν βασική πληροφόρηση, αρχική υποστήριξη και ασφαλή διασύνδεση με εξειδικευμένες υπηρεσίες και αρμόδιες αρχές σε οικείους, προσβάσιμους και μη στιγματιστικούς χώρους.

Η πρωτοβουλία συνέβαλε στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινότητας, στη διεύρυνση των διαθέσιμων οδών προστασίας και στην ανάπτυξη μιας δομημένης συνεργασίας μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών επιχειρήσεων, των δημόσιων φορέων και άλλων κοινοτικών δρώντων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας.

Παράλληλα, η καμπάνια ανέδειξε την πολιτική αξία των δεδομένων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο. Συνδέοντας τις ανώνυμες μαρτυρίες και αντιλήψεις της κοινότητας με την εμπειρία της Irida από το πεδίο και τον διάλογο με θεσμικούς φορείς, το #SheChangeSpeak συνέβαλε στον εντοπισμό αποκλίσεων μεταξύ των βιωμένων εμπειριών των γυναικών και των υφιστάμενων μηχανισμών πρόληψης και προστασίας.

Συνολικά, η καμπάνια κατέδειξε ότι η αποτελεσματική πρόληψη της έμφυλης βίας πρέπει να ξεκινά και να εδραιώνεται σε επίπεδο κοινότητας, εκεί όπου συναντώνται η ευαισθητοποίηση, η προσβασιμότητα, οι σαφείς οδοί παραπομπής και η συλλογική ευθύνη. Οι προτάσεις πολιτικής που ακολουθούν βασίζονται σε αυτή τη διατομεακή εμπειρία και μετατρέπουν τη συμμετοχή της κοινότητας, τα τοπικά δεδομένα και την εμπειρία από το πεδίο σε συγκεκριμένες και εφαρμόσιμες κατευθύνσεις πολιτικής για τη Θεσσαλονίκη, την Κεντρική Μακεδονία και ευρύτερα.



5. Προτάσεις πολιτικής

Οι ακόλουθες προτάσεις βασίζονται στην εμπειρία της Ίριδας από την καθημερινή εργασία στο πεδίο, στα δεδομένα και τις εμπειρίες που καταγράφηκαν μέσω της καμπάνιας **#SheChangeSpeak**, καθώς και στα κενά πολιτικής που αναδείχθηκαν στο παρόν Κείμενο Πολιτικής. Στόχος τους είναι να συμβάλουν στη γεφύρωση του επίμονου χάσματος μεταξύ του θεσμικού πλαισίου και της βιωμένης πραγματικότητας, μετατρέποντας τα ερευνητικά ευρήματα, τις εμπειρίες των επιζωσών και τη γνώση της κοινότητας σε συγκεκριμένες και εφαρμόσιμες κατευθύνσεις πολιτικής.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αποσκοπούν στην ενίσχυση μιας συντονισμένης και προσανατολισμένης στην πρόληψη ανταπόκρισης στην έμφυλη βία σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Οι συστάσεις οργανώνονται ανά κατηγορία εμπλεκόμενων φορέων και βαθμό προτεραιότητας, ώστε να αποτυπώνουν τόσο την ευθύνη κάθε θεσμικού επιπέδου όσο και την ανάγκη άμεσης ή μακροπρόθεσμης δράσης.

Α. ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΡΧΕΣ (ΔΗΜΟΙ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ)

Προτεραιότητα	Πρόταση	Αναμενόμενα Αποτελέσματα
Άμεση	Υλοποίηση σταθερών και συστηματικών δημοτικών εκστρατειών ευαισθητοποίησης για τις κανονικοποιημένες μορφές έμφυλης βίας, όπως η παρενόχληση στον δρόμο, η ψηφιακή κακοποίηση, ο εξαναγκαστικός έλεγχος, η λεκτική ταπείνωση και η οικονομική κακοποίηση.	Ενίσχυση της αναγνώρισης των μη σωματικών και πρώιμων μορφών βίας από το κοινό, πριν αυτές κλιμακωθούν.
Άμεση	Ενίσχυση και επέκταση του μοντέλου των Ασφαλών Σημείων μέσα από τον συντονισμό των δήμων.	Δημιουργία περισσότερων προσβάσιμων, κοινοτικά βασισμένων οδών μέσω των οποίων οι γυναίκες μπορούν να αναζητούν πληροφόρηση και υποστήριξη σε οικείους και μη στιγματιστικούς χώρους.



Μεσοπρόθεσμη

Ανάπτυξη ενός έμφυλα ευαίσθητου σχεδίου αστικής ασφάλειας, το οποίο θα βασίζεται στις εμπειρίες ανασφάλειας που αναφέρουν οι γυναίκες στον δημόσιο χώρο.

Δημόσιοι χώροι που ανταποκρίνονται καλύτερα στις βιωμένες εμπειρίες των γυναικών και μειώνουν την ανάγκη να επωμίζονται οι ίδιες το βάρος της αυτοπροστασίας τους.

Μεσοπρόθεσμη

Δημιουργία διαδημοτικού μηχανισμού συντονισμού για την έμφυλη βία σε ολόκληρη την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των δήμων και περιορισμός των κενών μεταξύ των υπηρεσιών, ιδίως για τις γυναίκες που μετακινούνται ή αναζητούν υποστήριξη σε διαφορετικούς δήμους.

Μακροπρόθεσμη

Δημιουργία Περιφερειακού Παρατηρητηρίου για την Έμφυλη Βία ή αντίστοιχου μηχανισμού συντονισμού δεδομένων στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, με αρμοδιότητα:

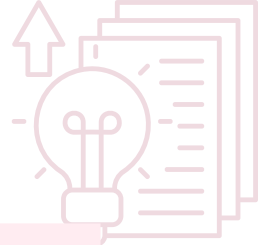
- τη συλλογή ανωνυμοποιημένων περιφερειακών δεδομένων,
- τη χαρτογράφηση των κενών στις διαθέσιμες υπηρεσίες,
- την παρακολούθηση των παραπομπών και των αναγκών που παραμένουν ακάλυπτες,
- και τη δημοσίευση ετήσιων περιφερειακών εκθέσεων τεκμηρίωσης και συμπερασμάτων.

Ισχυρότερη βάση τεκμηρίωσης για τον περιφερειακό σχεδιασμό, τις αποφάσεις χρηματοδότησης, τις στρατηγικές πρόληψης και τη θεσμική λογοδοσία.



Β. Εθνικό Επίπεδο και Νομικό Πλαίσιο

Προτεραιότητα	Σύσταση	Αναμενόμενα Αποτελέσματα
Άμεση	Καθιέρωση ενιαίας, τραυματοενημερωμένης εκπαίδευσης για την έμφυλη βία για τους επαγγελματίες πρώτης γραμμής, συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών, των επαγγελματιών υγείας, των εκπαιδευτικών, των κοινωνικών λειτουργών και του προσωπικού των δήμων.	Πιο συνεπής και επικεντρωμένη στις επιζώσες ανταπόκριση σε όλα τα σημεία πρώτης επαφής και περιορισμός του κινδύνου δευτερογενούς θυματοποίησης.
Άμεση	Ενίσχυση των εθνικών πρωτοκόλλων παραπομπής μεταξύ της αστυνομίας, των υπηρεσιών υγείας, των ξενώνων, των παρόχων νομικής συνδρομής, των κοινωνικών υπηρεσιών και των εξειδικευμένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.	Καλύτερος συντονισμός μεταξύ των υπηρεσιών και ασφαλέστερες και ταχύτερες οδοί παραπομπής για τις επιζώσες.
Μεσοπρόθεσμη	Ένταξη κατάλληλης για κάθε ηλικιακή ομάδα εκπαίδευσης σχετικά με την έμφυλη βία, τη συναίνεση, την ψηφιακή ασφάλεια και τις υγιείς συντροφικές σχέσεις στη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση.	Έγκαιρη αναγνώριση από τους νέους και τις νέες των μη σωματικών μορφών βίας, των επιβλαβών κοινωνικών προτύπων και των συμπεριφορών εξαναγκαστικού ελέγχου.
Μεσοπρόθεσμη	Θέσπιση βιώσιμων, πολυετών μηχανισμών χρηματοδότησης για εξειδικευμένες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που παρέχουν τραυματοενημερωμένες υπηρεσίες προστασίας, νομική συνδρομή, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και δράσεις πρόληψης στην κοινότητα.	Μεγαλύτερη συνέχεια στην παροχή βασικών υπηρεσιών, περιορισμός της οργανωτικής εξουθένωσης και σταθερότερη υποστήριξη των επιζωσών.



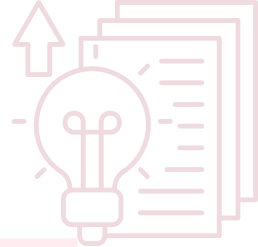
Μακροπρόθεσμη

Ενσωμάτωση της διαθεματικής προσέγγισης στις εθνικές στρατηγικές για την έμφυλη βία, μέσω της παροχής προσβάσιμης πληροφόρησης, της δημιουργίας συμπεριληπτικών οδών παραπομπής και της ανάπτυξης στοχευμένης υποστήριξης για ομάδες που αντιμετωπίζουν πολλαπλές μορφές αποκλεισμού

Πιο ισότιμη πρόσβαση στην προστασία για τις γυναίκες Ρομά, τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, τις γυναίκες με αναπηρία, τις ηλικιωμένες γυναίκες και τις γυναίκες που δεν μιλούν ελληνικά.

Γ. Κοινωνία των Πολιτών

Προτεραιότητα	Πρόταση	Αναμενόμενα Αποτελέσματα
Άμεση	Διεύρυνση ασφαλών και κατάλληλα συντονισμένων χώρων αλληλοϋποστήριξης μεταξύ ομοτίμων για γυναίκες που έχουν επηρεαστεί από την έμφυλη βία, με σαφή πρωτόκολλα προστασίας, εμπιστευτικότητας και παραπομπής.	Ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κοινότητας, περιορισμός της κοινωνικής απομόνωσης και δημιουργία ασφαλέστερων οδών πρόσβασης στην υποστήριξη πέρα από τις ατομικές υπηρεσίες.
Άμεση	Από κοινού ανάπτυξη υλικού ευαισθητοποίησης και πρόληψης με τους δήμους, αξιοποιώντας δεδομένα που παράγονται σε επίπεδο κοινότητας και τα ευρήματα της καμπάνιας #SheChangeSpeak.	Τοπικές δράσεις ενημέρωσης που ανταποκρίνονται στις βιωμένες εμπειρίες των γυναικών και ενισχύουν την αναγνώριση των κανονικοποιημένων και μη σωματικών μορφών βίας.



Μεσοπρόθεσμη

Ανάπτυξη κοινών, ανώνυμων δεδομένων και πρωτοκόλλων μάθησης μεταξύ εξειδικευμένων ΜΚΟ και τοπικών/περιφερειακών αρχών.

Καλύτερη συνέχεια των αποδεικτικών στοιχείων μεταξύ των υπηρεσιών πρώτης γραμμής και των δημόσιων αρχών, με παράλληλη προστασία της εμπιστευτικότητας και των προσωπικών δεδομένων.

Μακροπρόθεσμη

Θεσμοθέτηση της ασφαλούς, εθελοντικής και υποστηριζόμενης συμμετοχής των επιζώντων στον δημόσιο διάλογο, καθώς και στον τοπικό και εθνικό διάλογο πολιτικής.

Σχεδιασμός πολιτικής που βασίζεται στους επιζώντες και αποφεύγει τον συμβολισμό και διασφαλίζει ότι η βιωμένη εμπειρία συμβάλλει ουσιαστικά στη μεταρρύθμιση.

Δ. Ιδιωτικός Τομέας (Τοπικές Επιχειρήσεις, Εργοδότες, Εμπορικά Επιμελητήρια)



Προτεραιότητα	Πρόταση	Αναμενόμενα Αποτελέσματα
Άμεση	Διεύρυνση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στο δίκτυο των Ασφαλών Σημείων, μέσω ενιαίας εκπαίδευσης για την έμφυλη βία και σαφών κατευθυντήριων γραμμών προστασίας.	Περισσότερα αξιόπιστα και προσβάσιμα σημεία πρώτης επαφής στην κοινότητα, όπου οι γυναίκες μπορούν να αναζητούν αρχική καθοδήγηση, υποστήριξη και παραπομπή μέσα σε οικείους χώρους.
Μεσοπρόθεσμη	Ανάπτυξη πολιτικών στον χώρο εργασίας και εσωτερικών διαδικασιών παραπομπής για εργαζόμενες και εργαζομένους που βιώνουν έμφυλη βία, παρενόχληση ή εξαναγκαστικό έλεγχο.	Ασφαλέστεροι χώροι εργασίας, όπου οι εργαζόμενοι γνωρίζουν πώς να αναζητήσουν εμπιστευτική υποστήριξη και οι εργοδότες ανταποκρίνονται με συνέπεια και καταλληλότητα.
Μεσοπρόθεσμη	Δημιουργία ενός εθελοντικού πλαισίου «Έμφυλα Ασφαλούς Χώρου Εργασίας» για τους τοπικούς εργοδότες, σε συνεργασία με εξειδικευμένες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τα επιμελητήρια.	Ενίσχυση της εταιρικής υπευθυνότητας και καθιέρωση πρακτικών προτύπων πρόληψης στις τοπικές επιχειρήσεις και στους χώρους εργασίας.
Μακροπρόθεσμη	Ανάπτυξη σταθερών και μακροχρόνιων συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων, δήμων και εξειδικευμένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, με στόχο την πρόληψη σε επίπεδο κοινότητας και τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιζωσών σε υπηρεσίες.	Ένα περισσότερο συντονισμένο τοπικό οικοσύστημα πρόληψης, στο οποίο ο ιδιωτικός τομέας συμβάλλει πέρα από μεμονωμένες εκστρατείες ή συμβολικές μορφές υποστήριξης.



Ε. Δημόσια Υγεία και Εκπαίδευση

Επείγον	Πρόταση	Αναμενόμενα Αποτελέσματα
Άμεση	Εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και εκπαίδευσης ώστε να αναγνωρίζουν ενδείξεις ψυχολογικής, σεξουαλικής, ψηφιακής και ενδοοικογενειακής βίας και να πραγματοποιούν ασφαλείς παραπομπές σε εξειδικευμένες υπηρεσίες.	Έγκαιρος εντοπισμός περιστατικών έμφυλης βίας και ασφαλέστερες παραπομπές, πριν η βία κλιμακωθεί ή παραμείνει αθέατη.
Μεσοπρόθεσμη	Ένταξη της πρόληψης της έμφυλης βίας, της συναίνεσης, της ψηφιακής ασφάλειας και της εκπαίδευσης για υγιείς συντροφικές σχέσεις στα σχολεία, τα πανεπιστήμια και τα περιβάλλοντα εκπαίδευσης και δραστηριοποίησης των νέων.	Ενίσχυση της ενημέρωσης των νέων και αποτελεσματικότερη πρόληψη των κανονικοποιημένων μορφών βίας, ελέγχου και παρενόχλησης.
Μεσοπρόθεσμη	Θέσπιση σαφών οδών παραπομπής μεταξύ σχολείων, πανεπιστημίων, παρόχων υπηρεσιών υγείας, δημοτικών υπηρεσιών, Γραφείων Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας, ξενώνων και εξειδικευμένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.	Βελτίωση του συντονισμού όταν περιστατικά έμφυλης βίας εντοπίζονται σε εκπαιδευτικά ή υγειονομικά περιβάλλοντα και περιορισμός του κινδύνου να παραμένουν χωρίς συνέχεια και παρακολούθηση.
Μακροπρόθεσμη	Ένταξη περιεχομένου για την έμφυλη βία, βασισμένου στις εμπειρίες των επιζωσών και στις αρχές της τραυματοενημερωμένης προσέγγισης, στην εκπαίδευση των επαγγελματιών της ιατρικής, της ψυχολογίας, της κοινωνικής εργασίας, της εκπαίδευσης και της νομικής.	Μια νέα γενιά επαγγελματιών καλύτερα καταρτισμένη να αναγνωρίζει, να αντιμετωπίζει και να προλαμβάνει την έμφυλη βία σε όλα τα συστήματα και τις υπηρεσίες.

Αυτές οι συστάσεις σκιαγραφούν έναν οδικό χάρτη για βιώσιμη, τεκμηριωμένη μεταρρύθμιση που συνδέει την τοπική πρακτική με την εθνική πολιτική. Η Θεσσαλονίκη μπορεί να δημιουργήσει ένα μοντέλο όπου η ισότητα των φύλων είναι λειτουργική και όχι φιλόδοξη, καθιερώνοντας την πρόληψη στην εκπαίδευση, την προστασία στον συντονισμό και την ενδυνάμωση στη συμμετοχή.

6. Κάλεσμα για Δράση

Η πρόληψη της έμφυλης βίας απαιτεί περισσότερα από την αναγνώριση του προβλήματος. Προϋποθέτει σταθερή δέσμευση, αποτελεσματικό συντονισμό και συνέχεια στη δράση. Η εμπειρία της Ίριδας από το πεδίο, η υλοποίηση του έργου **SheChange** και τα ευρήματα της καμπάνιας **#SheChangeSpeak** ανέδειξαν επίμονα κενά στους υφιστάμενους μηχανισμούς πρόληψης και προστασίας, καθώς και συγκεκριμένες δυνατότητες αντιμετώπισής τους.

Το επόμενο βήμα είναι οι θεσμικοί φορείς να μετατρέψουν τα συμπεράσματα αυτά σε χρηματοδοτικές προτεραιότητες, δημόσιες πολιτικές και σταθερές πρακτικές εφαρμογής.

Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι μηχανισμοί προστασίας είναι προσβάσιμοι, επαρκείς και ανταποκρίνονται έγκαιρα στις ανάγκες των γυναικών.

Οι εθνικοί φορείς οφείλουν να εξασφαλίζουν βιώσιμη χρηματοδότηση, να ενισχύουν τη συστηματική και συνεπή συλλογή δεδομένων και να διασφαλίζουν την ουσιαστική εφαρμογή της νομοθεσίας σε συμφωνία με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης.

Η κοινωνία των πολιτών πρέπει να συνεχίσει να αναπτύσσει καινοτόμες πρακτικές, να τεκμηριώνει τις ανάγκες και τα κενά που αναδεικνύονται στο πεδίο και να διεκδικεί αποτελεσματικότερες και πιο συμπεριληπτικές πολιτικές.

Ο ιδιωτικός τομέας καλείται να αναγνωρίσει και να αναλάβει τον ρόλο του στη διαμόρφωση ασφαλέστερων και περισσότερο συμπεριληπτικών χώρων εργασίας και κοινοτήτων.

Το παρόν κείμενο καλεί σε συλλογική λογοδοσία: σε ένα κοινό πλαίσιο μέσα στο οποίο όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς αναλαμβάνουν σαφείς ευθύνες και υπερβαίνουν αποσπασματικές ή συμβολικές παρεμβάσεις. Ουσιαστική αλλαγή μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από μια συντονισμένη και μακροπρόθεσμη προσέγγιση, η οποία θέτει την ασφάλεια και την ισότητα πάνω από τη λογική των μεμονωμένων έργων και των προσωρινών δράσεων.



Η μηδενική ανοχή απέναντι στην έμφυλη βία απαιτεί, πέρα από τη νομοθετική εναρμόνιση, βαθύτερες θεσμικές, κοινωνικές και δομικές αλλαγές. Τα ευρήματα της μελέτης περίπτωσης #SheChangeSpeak και η ανάλυση πολιτικής που παρουσιάζεται στο παρόν Κείμενο Πολιτικής καταδεικνύουν ότι η έμφυλη ανασφάλεια στη Θεσσαλονίκη δεν αποτελεί συγκυριακό ή μεμονωμένο φαινόμενο, αλλά έχει συστημικά χαρακτηριστικά.

Τα δεδομένα της έρευνας αναδεικνύουν έναν σωρευτικό και πολυεπίπεδο χαρακτήρα έκθεσης. Οι συμμετέχοντες ανέφεραν αλληλεπικαλυπτόμενες εμπειρίες παρενόχλησης, εξαναγκαστικού ελέγχου, ψηφιακής κακοποίησης και παραβίασης προσωπικών ορίων. Η έμφυλη βία, επομένως, δεν μπορεί να ερμηνεύεται ως μια ακολουθία ασύνδετων περιστατικών, αλλά ως ένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο που διαμορφώνεται και ενισχύεται μέσα από την κανονικοποίηση, τη συνεχή έκθεση και τη δομική ανοχή απέναντι σε επιβλαβείς συμπεριφορές. Όταν η βιωμένη εμπειρία χαρακτηρίζεται από συνέχεια και επανάληψη, οι αποσπασματικές παρεμβάσεις που ενεργοποιούνται μόνο μετά από ένα συγκεκριμένο περιστατικό δεν επαρκούν.

Η κανονικοποίηση συμπεριφορών προληπτικής αυτοπροστασίας —όπως η αλλαγή διαδρομής, η προσαρμογή της ενδυμασίας και η συνεχής επιτήρηση της προσωπικής συμπεριφοράς— αναδεικνύει μια βαθύτερη μετατόπιση της ευθύνης για την ασφάλεια από τους θεσμούς προς τις ίδιες τις γυναίκες. Όταν η διαρκής προφύλαξη ενσωματώνεται στην καθημερινότητα, αυτό αποτελεί ένδειξη ότι οι υφιστάμενοι μηχανισμοί πρόληψης δεν ανταποκρίνονται επαρκώς. Η αποτελεσματική δομική πρόληψη πρέπει, συνεπώς, να επεκτείνεται στον σχεδιασμό ασφαλέστερων δημόσιων χώρων, στην ενίσχυση των μηχανισμών λογοδοσίας και στην αμφισβήτηση των κοινωνικών αντιλήψεων που κανονικοποιούν ή υποβαθμίζουν τη βία, αντί να περιορίζεται κυρίως στην παρέμβαση μετά την εκδήλωσή της.

Τα ευρήματα υπογραμμίζουν επίσης την έκταση και τη σοβαρότητα των μη σωματικών μορφών βίας. Ο ψυχολογικός έλεγχος, η ψηφιακή παρενόχληση και η λεκτική κακοποίηση είναι βαθιά ριζωμένες τόσο στις διαπροσωπικές σχέσεις όσο και στις καθημερινές αλληλεπιδράσεις στον δημόσιο και ψηφιακό χώρο. Παρότι συχνά υποβαθμίζονται κοινωνικά ή δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς στην πράξη, αποτελούν βασικές διαστάσεις του ευρύτερου συνεχούς της έμφυλης κακοποίησης. Τα πλαίσια πολιτικής πρέπει, επομένως, να αναγνωρίζουν ρητά τον εξαναγκαστικό έλεγχο και τις μη σωματικές μορφές βίας ως κεντρικά, και όχι δευτερεύοντα, στοιχεία της έμφυλης βίας.

Στο συγκεκριμένο σύνολο δεδομένων, το φύλο αναδείχθηκε ως ο σαφέστερα διαφοροποιημένος άξονας έκθεσης. Παράλληλα, παρατηρήθηκαν ενδείξεις διαθεματικών ανισοτήτων, ιδίως μεταξύ συμμετεχόντων που αυτοπροσδιορίστηκαν ως αμφιφυλόφιλοι, ομοφυλόφιλοι ή πανσεξουαλικοί. Παρότι το περιορισμένο μέγεθος των υποομάδων δεν επιτρέπει την εξαγωγή στατιστικά ασφαλών συμπερασμάτων, οι τάσεις αυτές υποδηλώνουν ότι η τυπική ισότητα στην πρόσβαση στην προστασία δεν συνεπάγεται απαραίτητα ισότιμη εμπειρία ασφάλειας στην καθημερινή ζωή.

Τέλος, το δημογραφικό προφίλ του δείγματος δείχνει ότι η έμφυλη ανασφάλεια είναι ενσωματωμένη στην καθημερινότητα των νεαρών γυναικών που ζουν σε αστικά περιβάλλοντα και συμμετείχαν στην καμπάνια. Οι εμπειρίες αυτές εκτείνονται στους χώρους εκπαίδευσης και εργασίας, στον ψηφιακό χώρο, στις συντροφικές σχέσεις και στον δημόσιο χώρο. Το εύρημα αυτό αμφισβητεί τις αντιλήψεις που παρουσιάζουν την έμφυλη βία ως φαινόμενο περιορισμένο σε περιθωριοποιημένες ομάδες, ιδιωτικές καταστάσεις ή «εξαιρετικές» συνθήκες. Αντίθετα, αναδεικνύει την παρουσία της μέσα στις συνήθειες και καθημερινές κοινωνικές σχέσεις.



Η συμμετοχική μεθοδολογία, η ενεργή προσέγγιση των επιζωσών και το δίκτυο των Ασφαλών Σημείων καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο η τεκμηρίωση που παράγεται σε τοπικό επίπεδο μπορεί να συμβάλει στον σχεδιασμό θεσμικών παρεμβάσεων και στη διαμόρφωση εθνικών πολιτικών. Καταγράφοντας κανονικοποιημένες και συστηματικά υποαναφερόμενες μορφές βίας, τα δεδομένα που προκύπτουν από την κοινότητα συμπληρώνουν τα επίσημα στατιστικά στοιχεία, χωρίς να τα υποκαθιστούν.

Η επίτευξη βιώσιμης προόδου προϋποθέτει διατομεακό συντονισμό, ουσιαστική συμμετοχή της κοινότητας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και μετάβαση από την εκ των υστέρων διαχείριση κρίσεων στην έγκαιρη και ενεργητική πρόληψη. Η συνεχής παρακολούθηση, η διαφανής αξιολόγηση και η δίκαιη κατανομή των διαθέσιμων πόρων είναι απαραίτητες προϋποθέσεις, ώστε οι θεσμικές δεσμεύσεις να μεταφράζονται σε συγκεκριμένα και μετρήσιμα αποτελέσματα για την ασφάλεια των γυναικών.

Το παρόν Κείμενο Πολιτικής απευθύνει κάλεσμα για συλλογική λογοδοσία: για ένα κοινό πλαίσιο μέσα στο οποίο οι δημόσιοι θεσμοί, η κοινωνία των πολιτών, οι τοπικές κοινότητες και ο ιδιωτικός τομέας αναλαμβάνουν σαφείς και διακριτούς ρόλους στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας. Η ουσιαστική αλλαγή απαιτεί την υπέρβαση των αποσπασματικών έργων και τη μετάβαση σε συντονισμένα συστήματα που θέτουν στο επίκεντρο την ασφάλεια, την ισότητα και τη μακροπρόθεσμη πρόληψη.

Για έναν κόσμο όπου καμία γυναίκα δεν μένει πίσω και όπου η βία κατά των γυναικών προλαμβάνεται πριν ακόμη εκδηλωθεί.

7.Βιβλιογραφία



Συμβούλιο της Ευρώπης. (2011). Σύμβαση για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης). Σειρά Συνθηκών του Συμβουλίου της Ευρώπης αριθ. 210.

Ομάδα Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (GREVIO). (2023). Βασική έκθεση αξιολόγησης σχετικά με τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που έλαβε η Ελλάδα για την εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Στρασβούργο: Συμβούλιο της Ευρώπης.

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων. (2024). Ελλάδα – Προφίλ χώρας σχετικά με τη βία κατά των γυναικών. Βίνιους: EIGE.

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και Eurostat. (2024). Έρευνα της ΕΕ για τη βία λόγω φύλου: Βασικά αποτελέσματα. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Shreeves, R.). (2022). Βία κατά των γυναικών στην ΕΕ – Η τρέχουσα κατάσταση. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2024). Μέτρα της ΕΕ για τον τερματισμό της βίας κατά των γυναικών. Βρυξέλλες: Συμβούλιο της ΕΕ.

Γενική Γραμματεία Δημογραφίας, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. (2020). 1η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών στην Ελλάδα. Αθήνα: Ελληνική Δημοκρατία.

Γενική Γραμματεία Δημογραφίας, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. (2021). 2η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών στην Ελλάδα. Αθήνα: Ελληνική Δημοκρατία.

Γενική Γραμματεία Δημογραφίας, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. (2022). 3η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών στην Ελλάδα. Αθήνα: Ελληνική Δημοκρατία.

Γενική Γραμματεία Δημογραφίας, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. (2023). 4η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών στην Ελλάδα. Αθήνα: Ελληνική Δημοκρατία.

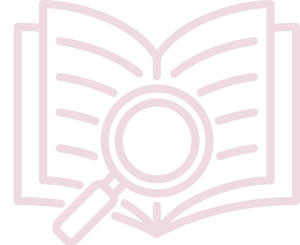
Γενική Γραμματεία Δημογραφίας, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. (2024). 5η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών στην Ελλάδα. Αθήνα: Ελληνική Δημοκρατία.

Ελληνική Δημοκρατία. (2018). Νόμος 4531/2018 (ΦΕΚ Α/62):
Κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Ελληνική Δημοκρατία. (2019). Νόμος 4604/2019 (ΦΕΚ Α/50):
Πρώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και πρόληψη της έμφυλης βίας. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Ελληνική Δημοκρατία. (2020). Νόμος 4655/2020 (ΦΕΚ Α/149): Ενίσχυση του νομικού πλαισίου κατά του αναγκαστικού γάμου και του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Γενική Γραμματεία Δημογραφίας, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. (2021). Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021–2025. Αθήνα: Ελληνική Δημοκρατία.



Ελληνική Δημοκρατία. (2018). Νόμος 4531/2018 (ΦΕΚ Α/62):
Κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Ελληνική Δημοκρατία. (2019). Νόμος 4604/2019 (ΦΕΚ Α/50):
Πρώτηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και πρόληψη της έμφυλης βίας. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Ελληνική Δημοκρατία. (2020). Νόμος 4655/2020 (ΦΕΚ Α/149): Ενίσχυση του νομικού πλαισίου κατά του αναγκαστικού γάμου και του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Γενική Γραμματεία Δημογραφίας, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. (2021). Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021–2025. Αθήνα: Ελληνική Δημοκρατία.

Ευρωπαϊκή Ένωση. (2012). Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων εγκληματικότητας. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, L315/57.

Ευρωπαϊκή Ένωση. (2024). Οδηγία (ΕΕ) 2024/1385 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

Ελληνικό Κέντρο Ερευνών για την Ισότητα των Φύλων (ΚΕΘΙ). (2021). Κοινωνικές αναπαραστάσεις, πεποιθήσεις και στερεότυπα σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα. Αθήνα: ΚΕΘΙ / Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ).

Ελληνικό Κέντρο Ερευνών για την Ισότητα των Φύλων (ΚΕΘΙ). (2021). Προσεγγίσεις και προτάσεις για παρέμβαση και αλλαγή στάσης ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας. Αθήνα: ΚΕΘΙ.

Ελληνικό Κέντρο Ερευνών για την Ισότητα των Φύλων (ΚΕΘΙ) και Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. (2024). Διαδικτυακή βία κατά των γυναικών – Συνοπτική έκθεση. Αθήνα: ΚΕΘΙ.

Ομάδα Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (GREVIO). (2021). Γενική Σύσταση Αρ. 1 σχετικά με την ψηφιακή διάσταση της βίας κατά των γυναικών. Στρασβούργο: Συμβούλιο της Ευρώπης.

Γυναίκες των Ηνωμένων Εθνών. (2023).
Πρόοδος των γυναικών του κόσμου 2023:
Μετασχηματίζοντας τις δομές της ανισότητας. Νέα Υόρκη: ΟΗΕ Γυναίκες.

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας. (2021). Εκτιμήσεις επιπολασμού βίας κατά των γυναικών, 2018: Παγκόσμια, περιφερειακά και εθνικά επίπεδα και τάσεις. Γενεύη: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2020). Στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων 2020–2025. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2023). Πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (COM/2022/105 final). Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.



ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ: SheChange



Επικοινωνία

Ίριδα Κέντρο Γυναικών
Βενιζέλου 59, 54631, Θεσσαλονίκη,
Ελλάδα

<https://iridacenter.org/> 

irida@iridacenter.org 

[@Iridacenter](#) 

Εκπονήθηκε από:
Δήμητρα Τζέκου & Ίριδα Κέντρο Γυναικών

Η καμπάνια #SheChangeSpeak αποτελεί βασικό άξονα του έργου SheChange: Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας στη Θεσσαλονίκη που υλοποιείται από την Ίριδα-Κέντρο Γυναικών στα πλαίσια του έργου «Amplifying the Voices and Impact of Women's Organizations and addressing gender-based violence in South and East of Europe» με αριθμό 101137708 και χρηματοδοτείται από την ΕΕ, CERV-2023-DAPHNE. Οι γνώμες και οι απόψεις που εκφράζονται είναι του συγγραφέα (-έων) και δεν αντανακλούν απαραίτητα αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.



Funded by
the European Union

ΙΡΙΔΑ ΚΕΝΤΡΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ